

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏ ଓମ୍ବେନୁସ୍ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରେଣୀ

(A Woman's Fate)

(ଫରାସୀ ଉପନ୍ୟାସ)

ମୂଳଚ୍ଛନ୍ଦା: ଜି.ଡି. ମୋର୍ସାସା .

ମର୍ମାନ୍ତରାଜ
ସୁବୋଧ କୁମାର ଗୁରାଙ୍ଗୀ

ପ୍ରକାଶକ

ଅଗ୍ରଦୂତ

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

୧୯୭୭

ଅନୁବାଦକ

ସୁବୋଧ କୁମାର ରାୟଚାନ୍ଦୀ,

ରତ୍ନର, ପି.ଏନ୍. କଲେଜ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ।

ପ୍ରକାଶକ

ଶ୍ରୀ ଶରବର ମହାନ୍ତି ।

ଅଗ୍ରଦୁତ

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ମୁଦ୍ରାକର

ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ମଲିକ ।

ସ୍ୱରାଜ ପ୍ରେସ୍

ଝୋଲାଧାଡ଼ି, କଟକ-୧

ପ୍ରଚ୍ଛଦଶିଳ୍ପୀ

ଅସୀତ ମୁଖାର୍ଜୀ ।

ପ୍ରଚ୍ଛଦ ମୁଦ୍ରଣ

ଶିଳ୍ପ ରୂପମ୍

ନମଗୋଡ଼ି, କଟକ

ମୂଲ୍ୟ : ଚାରିଟଙ୍କା

Paper used for printing of this book was made available by Government of Orissa at concessional rate.

A WOMAN'S LIFE

(A woman's fate)

Type of work : Novel.

Author : Guy de Maupassant (1850-1893)

Type of Plot : Naturalism.

Time of Plot : Early Nineteenth Century.

Locale : Normandy and the island of Corsica.

First Published : 1883 °

Critique :

A woman's life is one of the masterful long fictions of that master of the short story, de Maupassant. The chronicle of a sheltered woman's life, her thoughts and misfortunes, it describes more than a quarter century of Jeanne de Lamare's existence. Such is the skill of the author that though the book is short, neither the characterizations nor the narrative suffer from being briefly sketched.

[Masterplots—Edited by F. N. Magill.

Vol—XV, Page—4198]

ଲେଖକଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଚନା—

॥ ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ଆଲୋଚନା ॥

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ନିମ୍ନବିକାଶ
ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ସମୀକ୍ଷା
ଦେବଦାସୀ (ଅନୁବାଦ)
ହାରେମ୍ (' ')

॥ ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ଉପନ୍ୟାସର ମର୍ମାନୁବାଦ ॥

ପାମେଲ୍ : ସାମୁଏଲ୍ ରୂର୍ଡ୍ଜସନ୍ ।
କ୍ୟାମିଲ୍ : ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡର୍ ଡୁମା (ଜିନସ୍ୱର୍)
ଏ ଓମେନ୍ସ ଫେଟ୍ : ମୋସାସା ।
ମଦର୍ : ଗ୍ରେଜିଆ ଦେଲେଇ ।
ସନ୍ସ ଏଣ୍ଡ୍ ଲଭର୍ସ୍ : ଡି. ଏଚ୍. ଲରେନ୍ସ ।
ଆର୍ଥ : ଏମିଲ୍ ଜୋଲ୍ ।
ଥେଇ : ଆନାତୋଲ୍ ଫ୍ରାନ୍ସ ।
ଟେସ୍ : ଥମାସ୍ ହାର୍ଡି ।
ଟମଜୋନ୍ସ : ହେନ୍ସ ଫିଲ୍ଡ଼ ।
କାତେରୀନା : ନିକୋଲସ୍ ଲେସକପ୍ ।
ଏ ଗାର୍ଲସ୍ ଡବଲ୍ ଇଗୋ : ଫ୍ରିସ୍ କାର୍ଟନ୍ ।
ଫର ହୁମ୍ ଦି ବେଲ୍ ଟୋଲସ୍ : ଆର୍ନେଷ୍ଟ୍ ହେମିଙ୍ଗ୍ସ୍ ଓସ୍ଟେ

ଲେଖକ ପରିଚିତି

ଫରାସୀ ଦେଶର (ଫ୍ରାନ୍ସ) ଫିକାମ୍ ନାମକ ଏକ ଛୋଟ ସହରରେ, ୧୮୫୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦର ୫ ତାରିଖ ଅଗଷ୍ଟରେ ହେନ୍‌ସ୍ ରେନେ ଆଲବର୍ଟ ଗ୍ରୀ-ଦେ-ମୋପାଁସାଙ୍କର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା । ଏକ ଅଭିଜାତ ବର୍ଣ୍ଣାସ୍ ଲମ୍ପଟ ପୁରୁଷଙ୍କର ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନ ଥିଲେ ସେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ମା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାର୍ଜିତ ରୂପସମ୍ପନ୍ନା ମହିଳା ଥିଲେ । ମୋପାଁସାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ତାଙ୍କର ତେଷ୍ଟାରେ ହିଁ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ଆଇଭୁଟର୍ କଲେଜ ଓ ପରେ ସେଣ୍ଟେର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରି ହେନ୍‌ସ୍ ଯେତେବେଳେ ଜୀବିକା ସନ୍ଧାନରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ଫ୍ରାଙ୍କୋ—ପ୍ରୁସୀୟ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ମୋପାଁସା ଦେଶର ଡାକରାରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ଯୁଦ୍ଧ ଫର୍ମସ୍ତାସୀ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସେ ଏକ ସରକାରୀ ଦପ୍ତରରେ କିଶୋରୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ପାଇଲେ । ହେଲେ, ଶୁକ୍ଳ ତାଙ୍କୁ ବେଶୀଦିନ କରବାକୁ ପଡ଼ି ନ ଥିଲା । ତାଙ୍କର ତଥା ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ସୌଭାଗ୍ୟ ଯେ, 'ମ୍ୟାଡାମ୍ ବୋଭୁସ୍' ପ୍ରଣେତା ସେ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଔପନ୍ୟାସିକ ଗୁସ୍ତେଭ ଫ୍ରେସ୍‌ବର୍ ଫ୍ରାଙ୍କୋର ମା'ଙ୍କର ଅନୁକ୍ରମ ବଢ଼ୁ ଥିଲେ । ସେ ହିଁ ଯୁବକ ମୋପାଁସାଙ୍କ ଭିତରେ ସାହିତ୍ୟିକ ପ୍ରତିଭାର ସନ୍ଧାନ ପାଇ ତାଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟ ସେବା ଦିଗରେ ଉତ୍ସାହ ଓ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର 'ବୁଲେ ଦ୍ୟ ସୁଇଫ୍' ସେ ଯୁଦ୍ଧର ଅନ୍ୟତମ ବିଶିଷ୍ଟ ଔପନ୍ୟାସିକ ଏମିଲ୍ ଜୋଲ୍‌ଙ୍କର ଏକ ସଙ୍କଳନରେ ସ୍ଥାନ ପାଇବା ପରେ ପରେ ଜର୍ମେକ ଶତ୍ରୁମାନ କଥାଶିଳ୍ପୀ ଭାବରେ ସେ ସାବଜ୍ଜନ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଥିଲେ । ତା' ପରେ ପରେ ସାରା ଜୀବନ ସେ କେବଳ ସାହିତ୍ୟ ସାଧନାରେ ହିଁ ଅତିବାହିତ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଗଳ୍ପ ଓ ଉପନ୍ୟାସର ସଂଖ୍ୟା ଦିନଶହରୁ ଅଧିକ । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇ-ତିନି ପୃଷ୍ଠାର ଗଳ୍ପଠାରୁ ଅରମ୍ଭ କରି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଉପନ୍ୟାସୋପମ ବିଶିଷ୍ଟ ରଚନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଗୋଟାଏ ଦିଗରେ ସମସାମୟିକ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ସମ୍ପର୍କର ଜାଲିସ୍ୱାଦ ଓ ଅସହ୍ୟତ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଶୁଣି ସପ୍ତଦାସର ଧୂର୍ତ୍ତିମି ତଥା ନୀତି ପ୍ରଭୃତି ସମାନ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ରଚନାବଳୀରେ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଛି । ତାଙ୍କର ଗଣ୍ଡ

ପର୍ଯ୍ୟବେଶକୁ ଟାଙ୍କି ଦେଇ କୌଣସି ପ୍ରଭର ମନୁଷ୍ୟ ନଜର ଦୋଷ-ଦୁର୍ବଳତାକୁ
ଲୁଚାଇ ରଖି ପାରିନାହିଁ ।

ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଷ୍ଟୁଡିଉ ପନ୍ୟାସ ଟ୍ୟୁଲେନ୍-ଦ୍ୟ-ସୁଇଚ୍ ୧୮୮୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ
ପ୍ରକାଶ ପାଏ । ଏହା ଏକ ସାର୍ଥକ ସାହିତ୍ୟ କୃତି ରୂପେ ଅଭିନନ୍ଦିତ ହୁଏ । ତା’
ପରେ ଲ ମେଇଜନ ତେଲ୍‌ସ୍‌ଭାର୍ (୧୮୮୧) ଇଉନ ଭାଇ (୧୮୮୩) ବେଲ୍‌ସ୍‌ପ୍ରି
(୧୮୮୫) ଏବଂ ଡୋର୍ଚ୍ଚ କୋମେ ଲ ମର୍ଚ୍ଚ (୧୮୯୩) ପ୍ରଭୃତି ଉପନ୍ୟାସ ପ୍ରକାଶ
ପାଇଛି । ଦୁଃଖର କଥା, ମାତ୍ର ୪୩ ବର୍ଷ ବୟସରେ; ୧୮୯୩ ଅଗଷ୍ଟ ୭ ତାରିଖରେ
ଏକ ଉନ୍ନାଦ ଆଶ୍ରମରେ ଏହି ମହାନ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବକୁ
ପଡ଼ିଥିଲା ।

ନିଜ ତରଫରୁ

‘ଏ ଓମେନ୍ସ ଫେଟ୍’ (A Woman’s Fate) ବିଶ୍ଵ ବିଖ୍ୟାତ ଡାକ୍ତରୀ କଥାକ୍ଷିପ୍ତି ମୋର୍ଟାସାଙ୍କର ଏକ ଜନପ୍ରିୟ ଷ୍ଟୁଡ଼ ଉପନ୍ୟାସ । ଏହାର ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର କିନ୍ତୁ ମୂଳ ରଚନାର ଆକ୍ଷରିକ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ନୁହେଁ—ଓଡ଼ିଆ ଅନୁକୃତି (Transcreation) ମାତ୍ର । ଭାରତୀୟ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ତଥା ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଉନ୍ନତ ସାହିତ୍ୟରେ ଏହାର ଅନୁବାଦ ହୋଇ ସାରିଛି । ଉପନ୍ୟାସର ମୂଳ ଡାକ୍ତରୀ ନାମର ଭାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଇଂରାଜୀରେ ଏହି ଉପନ୍ୟାସକୁ କେହି କେହି ‘ଏ ଓମେନ୍ସ ଲାଇଫ୍’ (A Womans Life) ବୋଲି ମଧ୍ୟ ନାମିତ କରିଛନ୍ତି ।

‘ଅଗ୍ରଦୂତ’ ପ୍ରକାଶନ ସମ୍ମାନୀତ ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ‘ବିଶ୍ଵବିଖ୍ୟାତ ଉପନ୍ୟାସ’ ସିରିଜ୍‌ର ଏହା ଅନ୍ୟତମ ଉପନ୍ୟାସ ଭାବରେ ଆସୁ ପ୍ରକାଶ କରୁଛି । ଏଥିପୂର୍ବରୁ ସେହି ସିରିଜ୍‌ରେ, ସାମୁଏଲ୍ ଗର୍ଭର୍ଡ଼ସନଙ୍କ ରଚିତ ସଙ୍କସ୍ତୁଅମ ଇଂରାଜୀ ଉପନ୍ୟାସ ‘ପାମେଲ୍’ ଓ ଡାକ୍ତରୀ ଉପନ୍ୟାସିକ ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡର୍ ଡୁମାଙ୍କର (ଜିନିୟର୍) ବିଶିଷ୍ଟ ଡାକ୍ତରୀ ଉପନ୍ୟାସ ‘କ୍ୟାମିଲ୍’ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଅନୁବାଦ ସଂପର୍କରେ ମୋର ଯାହା କିଛି ଅଭିମତ, ତାହା ସେହି ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକର ମୁଖବନ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶ କରି ସାରିଥିବାରୁ ଏଠାରେ ତାହାର ଅତି ସ୍ଵଳ୍ପଗୁଡ଼ି କରୁନାହିଁ । ‘ବିଶ୍ଵବିଖ୍ୟାତ ଉପନ୍ୟାସ’ ସିରିଜ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ବା ପ୍ରକାଶ ପାଇବାକୁ ଥିବା ଉପନ୍ୟାସ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିକୁ ପ୍ରକୃତ ଅନୁବାଦ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ହେବନାହିଁ; କାରଣ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ ଅନୁବାଦ ନୁହେଁ—ମୂର୍ତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଅନୁକୃତି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ‘ଏ ଓମେନ୍ସ ଫେଟ୍’କୁ ମୂଳ ରଚନାର (ଅଥବା ତାହାର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ) ଯଥାର୍ଥ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ ନ କରି ବରଂ ତାହାର ଭାବାନୁବାଦ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ, କାରଣ ମୂଳ କଥାବସ୍ତୁର ସକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବ ହିଁ ଏଥିରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ।

‘ଏ ଓମେନ୍ସ ଫେଟ୍’ର ଓଡ଼ିଆ ଭାବାନୁବାଦ କରିବା ପରେ, ତାହା ‘ଅଭିଜିତ’ ନାମରେ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ‘ଆସନ୍ତାକାଲି’ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ।

‘ଆସନ୍ତାକାଲି’ର ସଂପାଦକ ମହାଶୟ ପ୍ରଥମେ ଏହାକୁ ଲେକଲେଟନକୁ ଆଣିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

‘ଏ ଓମେନ୍ସ ଫେଟ୍’କୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପ ଦେବାକୁ ଯାଇ ଯେଉଁ ସବୁ ଗଛର ଆଶ୍ରୟ ମୋତେ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଛି ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ F. N Magill ସମ୍ପାଦିତ Masterplotsରେ ଥିବା A Woman's Lifeର ଇଂରାଜୀ ମର୍ମାନୁବାଦ ଓ ବଙ୍ଗୀୟ ଅନୁବାଦକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୁଧୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ରାୟା ମହାଶୟଙ୍କର ବଙ୍ଗାନୁବାଦ ମୋତେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରେରଣା ଓ ଉତ୍ସାହ ଦେଇଛି । ସେହି ସବୁର ଅବଲମ୍ବନରେ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦକୁ ରୂପଦେବାକୁ ମୁଁ ସମର୍ଥ ହେଇଛି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯେ, ମୁଁ ରଣ୍ଡୀ, ତାହା ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି ।

ଅନୁବାଦର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ (aspect) ରହିଛି । ଗୋଟିଏ ଭାଷାଗତ ଓ ଅନ୍ୟଟି ଭାଗବତ । ମୁଁ ଭାଷାଗତ ଉପରେ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ଭାଗବତ ଉପରେ ଅଧିକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଛି । ଏହି ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦରେ ନିଜସ୍ୱ ପରିବେଷଣ ଶୈଳୀ ହେଉ ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ମୂଳ ରଚନାର ଏକପ୍ରକାର ଭବାନୁବାଦ କରିଛି ମାତ୍ର ।

ପରିଶେଷରେ ‘ଅସ୍ତତ୍ତ୍ୱ’ର ପରିଚ୍ଛିନ୍ନତା ତଥା ଅନ୍ୟତମ ବିଶିଷ୍ଟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବୀରବର ମହାନ୍ତି ‘ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ଉପନ୍ୟାସ’ ସିରିଜ୍‌ରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସୁନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ଉପନ୍ୟାସର ଓଡ଼ିଆ ଭବାନୁବାଦ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ହୋଇ ମୋତେ ଉତ୍ସାହ ଦେଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

ପାଠକ ସମାଜରେ ପୁସ୍ତକଟି ଆଦୃତ ହୋଇ ପାରିଲେ ଶ୍ରମ ସାଥୀକ ହୋଇଛି ବୋଲି ମନେ କରିବି ।

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

୧୭ । ୯ । ୭୭

} ସୁବୋଧକୁମାର ଗୁପ୍ତା

ଅନୁବାଦକ

“—ବ୍ୟାରନ୍...ଏଇ ସେହି ଆପଣଙ୍କର ନୂତନ ପ୍ରତିବେଶୀ,
ଯାହାଙ୍କ କଥା ସେଦିନ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କହୁଥିଲି ।...”

ରବିବାରର ସକାଳୁଆ ଉପାସନା ଏଇ ମାସ ଟିନିଏ ପୂର୍ବରୁ ଶେଷ
ହୋଇଛି । ଗୀର୍ଜାରୁ ବାହାରି ଆସିବା ଆଗରୁ ସଥାଶୁଭ ସେମାନେ ପାଦ୍ରୀଙ୍କ
ସହିତ ଦେଖା କରିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ପାଦ୍ରୀ ପିକୋ ହସି ହସି କହୁଥାନ୍ତି
—“ଏଇ ହେଉଛନ୍ତି ଭାଇକାଉଣ୍ଟ ଲାମାରେ । ଭାରି ଚମକାର ଲୋକ ।”

ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ବ୍ୟାରନେସ୍ । ଭଦ୍ରମହିଳା ଅସମ୍ଭବ
ମୋଟା । ଦି’ ଆଡୁ ଦି’ ଜଣ ନ ଧରିଥିଲେ ଗୋଟାଏ ପାଦୁଣ୍ଡ ବ ରୁଲି-
ପାରିନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଗୋଟାଏ ପାଖରେ
ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କର ଆଉ ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ବେଣ୍ଟ ଲମ୍ବା ତଉଡ଼ା
ତରୁଣୀ ଦାସୀର ବାହୁକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।
ସେମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚୟ କରି ନ ଥିଲେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ପାରନ୍ତେ କି ନାହିଁ
ସନ୍ଦେହ ।

ଜୁଲିୟେନ୍ ଲାମାରେର ଆଖି ଏଇ ସୁନ୍ଦର ଦାସୀ ରେଜାଲ
ଉପରେ ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ିଲା, ଯାହାର ସୁପୁଷ୍ପ, ସୁଗଠିତ ତନୁବଲ୍ଲଣରେ
ଉଦ୍ଦାମ ଯୌବନର ଜୁଆର ଉଠିଛି । ପ୍ଲାବଟ୍ ପିକୋ ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ଏକ
ଶାନ୍ତ-ଶିଷ୍ଟ, ଧୀର-ସ୍ଥିର ଆଉ ସଜଗତ ଯୁବକ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ
ପ୍ରଶସ୍ତିଗାନ କରିବାରେ ଉନ୍ମୁଖ, ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ସେ ରେଜାଲର
ପ୍ରଥମ ଦର୍ଶନରେ ହିଁ ତା’ ପ୍ରତି ଶ୍ଵାସଶ୍ଵାସରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ପିକୋ ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି—“ଇଏ ହେଉଛନ୍ତି
ବ୍ୟାରନ୍ ସାଇମନ୍-ଜ୍ୟାକସ୍-ଲ-ପାର୍ଥୁଇଜ୍-ଦ୍ୟ-ଉଡସ୍, ଆଉ ଇଏ
ହେଲେ ବ୍ୟାରନେସ୍ ଅଡ଼ିଲେଡ଼ । ବାକି ଇଏ...କାହିଁକି ମା ଜୁରିଆଉଛୁ—
ଇଆଡ଼େ ଆ...ହଁ...ବେଣ୍ଟ ବେଣ୍ଟ...ଇଏ ହେଲେ ଆମର ମାମୋୟାଜେଲ
ଜୁୟେନ୍ । ବ୍ୟାରନ୍ ଆଉ ବ୍ୟାରନେସ୍‌ଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ ଏବଂ
ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ।

ଜିୟେନ୍ ଯେ ଇଚ୍ଛା କରି ଲୁଚି ଯାଇଥିଲା ତା' ନୁହେଁ । ମା'ଙ୍କର ବିପୁଳ କଳେବର ଉଦ୍‌ଘାଟରେ ରହି ଯାଇଥିଲା ମାତ୍ର । ପିକୋକ ଡାକରରେ ବାଧା ହୋଇ ତାକୁ ସାମନାକୁ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ମାତ୍ର ସତର ବରଷ ବୟସ ଜିୟେନ୍‌ର । ଏବେ କନ୍‌ଭେଣ୍ଟରୁ ଫେରିଛି । ଏକାଦିକ୍ରମେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ସେଠାରେ କଟାଇ ଆସିଛି ସେ । ପଢ଼ାଶୁଣା କରିଛି । ନିୟମିତ ଉପାସନା ବି । ସବୁ ଦିଗରୁ ଦେହ ଆଉ ମନର ଶୁଦ୍ଧତା ରକ୍ଷା କରିଛି ଏଯାଏଁ ।

ଜିୟେନ୍ ସୁନ୍ଦର । ତା'ଛଡ଼ା ନବଯୌବନ ପୁଣି ତାକୁ ଅପରୂପ ସୁଷମାରେ ମଣ୍ଡିତ କରି ତୋଳିଛି । ଆଖିକୋଣରେ ମଦାଳସ ସୁଖ ସ୍ୱପ୍ନର ଆବେଗ ସଞ୍ଚାର କରିଛି । ଜୁଲିୟେନ୍ ଜିୟେନ୍‌କୁ ଦେଖି ବଡ଼ ମୁହଁଲରେ ପଡ଼ିଗଲା । କୁଆଡ଼ିକି ବୁଝିବ ସିଏ ! ଏକ ଦିଗରେ ମାଲରକ୍ତର ଅଧିକାରଣୀ ତଥା ଅଭିଜାତ ବଂଶର ତରୁଣୀ ଜିୟେନ୍ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ନଗ୍ନ କାମନାର ବହି ଶିଖା କୃଷକ କନ୍ୟା ରୋଜାଲା । ଆକର୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉଭୟେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ।

ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍ ଜୁଲିୟେନ୍-ଦ୍ୟ-ଲାମାରେ—ବୟସ ମାତ୍ର ତେଇଶ । ତଥାପି ଏଇ ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ଅଙ୍ଗରେ ଲିଭାଇ ଆସିଛି । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀ ସେ ନୁହେଁ । ଇଉରୋପୀୟ ଜାତିରେ ତା'ର ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କର ଜମିଦାରୀ ଥିଲା । ବାପା ଗତ ବର୍ଷ ଗତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଜୁଲିୟେନ୍ ଜମିଦାରୀର ଯାହା କିଛି ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଥିଲା, ସେତକ ବିକି ଭାଙ୍ଗି ପକେଟସ୍ଥ କରିପାରିଛି । ବୁଦ୍ଧ ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବେହସାବା ଆଉ ଅମିତବ୍ୟୟୀ ଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଜଣ ଭାଇଙ୍କ ପରି ସେ ମଧ୍ୟ ଅଗାଧ ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟୟ କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଆଉ ଦି'ଗୁରୁଟା ବରଷ ଯଦି ସେ ବଞ୍ଚିରହି ଥାନ୍ତେ, ବିଚାର ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ବସ୍ତାରେ ଛୁଡ଼ା ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ବାପା ଦୟା କରି ସ୍ୱର୍ଗାରୋହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ହିଁ ଜୁଲିୟେନ୍ ଆଜି ଏକବାରେ ନିଃସମ୍ବଳ ନୁହେଁ, ତେବେ ସମ୍ବଳ ଯେ ଏମିତି କିଛି ଗୁଡ଼ାଏ ଅଛି, ଯେଉଁଥିରେ ପୂର୍ବପରି ଜମିଦାରୀର ଥାଟ ବଜାୟ ରଖିହେବ ତା' ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ସ୍ୱଭାବତର୍କ ବିଷୟରେ ଯିଏ ଯାହା କହୁଥିଲା

କାହିଁକି, ବୁଦ୍ଧିଟା ତା'ର ପ୍ରଖର । ବାପାଙ୍କ ସମୟରୁ ଯାହା କିଛି ଦେଖି
ଥିଲା, ସମ୍ପତ୍ତି ବିକି ସେ ସବୁ ସେ ପରିଶୋଧ କରି ଦେଇଛି । ଯତ୍ନସାମାନ୍ୟ
ହାତରେ ରହିଲା, ତାକୁ ହିଁ ନେଇ ବେସେଁ କିଛିକୁ ଆସି ସେ ଗୋଟିଏ
ମଝିଲ କସମର ଘର ଓ କିଛି ଚାଷ ଜମି କିଣିପକାଇଛି । ଭଲଭାବରେ
ଚଳାଇପାରିଲେ ବାର୍ଷିକ ଆୟ ଛ' ହଜାର ପ୍ରାୟ ଯେ ନ ହେବ ତା'
ନୁହେଁ ।

ଖବ୍ ସାମାନ୍ୟ ଆୟ ସତ । କିନ୍ତୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ତ ଏକୃଷ୍ଟିଆ ମଣିଷ ।
ଟିକିଏ ଜଗି ରଖି ଖର୍ଚ୍ଚକଲେ ସେଇଥିରୁ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ବଞ୍ଚେଇହେବ ।
କେଇଟା ବର୍ଷ ଏମିତି ସଞ୍ଚୟ କରିପାରିଲେ ପୁଣି ଧନେ କଣ ସେ
ସମାଜରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ପାରିବନି ?

ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ଇମିତି ଗୋଟାଏ ପରିକଳ୍ପନା ବି ଥିଲା । କିନ୍ତୁ
ବ୍ୟାଞ୍ଚନ୍ ପରିବାର ସହିତ ଗୀର୍ଜାଠାରେ ସେଦିନର ସେଇ ସାକ୍ଷାତ; ତା'ର
ସବୁ ପରିକଳ୍ପନାକୁ ସତେ ଯେମିତି ଓଲଟ ପାଲଟ କରିଦେଇଛି... ॥

ଭଡ଼ସ୍‌ର ବ୍ୟାଞ୍ଚନ୍—ସେଇ ବୁଦ୍ଧ... । ଜୁଲିୟେନ୍ ଖବର
ନେଇଛି, ସେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟା ଜମିଦାରଙ୍କ ପରି ଅମିତବ୍ୟୟୀ ।
ତେବେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟୟଟା ବିଳାସ-ବ୍ୟସନ ଯୋଗୁ ନୁହେଁ, ଦାନଧାନ
ପାଇଁ । ଦୟାଶୀଳ, ହୃଦୟବାନ୍ ବୋଲି ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ
ସୁନାମ ଅଛି । ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ଅଭିଧାନରେ ଦୟା ଓ ହୃଦୟବତ୍ତର ଅର୍ଥ
ଅବଶ୍ୟ ବୋକାମୀ । ଏହି ବୁଦ୍ଧ ବ୍ୟାଞ୍ଚନ୍ ଦମ୍ପତ୍ତିକୁ ଅନାୟାସରେ
କରାୟୁତ୍ତ କରିପାରିବ ବୋଲି ତା'ର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି । ଆଉ ସେ
ହୁଅଟା ? କନଭେଣ୍ଟ ପାଠୋଇ ?? ଭଜା ମାଛକୁ ଓଲଟାଇ ଖାଇବାକୁ
ଜାଣି ନଥିବ ଅପୋଗଣ୍ଡଟା । ଜୁଲିୟେନ୍ ତାକୁ କାଣି ଆଙ୍ଗୁର
ଇସାରାରେ ବସ୍ତ୍ରଠ୍ କରାଇବ । ପ୍ରେମ ହାତରେ କଣାବିକ୍ରା କରିବାରେ
ଓସ୍ତାଦ୍ ବେପାରୀ ଜୁଲିୟେନ୍ । ଜିୟେନ୍‌କୁ ବାଗକୁ ଆଣିବାକୁ ତାକୁ
କେତେ ସମୟ ବା ଲାଗିବ !

ଏତିକି କରିପାରିଲେ ଏକତରିଶଟା ଖମାର ସମେତ ବ୍ୟାଘ୍ରଙ୍କର ସମସ୍ତ ଜମିଦାରୀଟା, ଯାହାର ଆୟ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ତିନିଲକ୍ଷ ଟ୍ରାଙ୍କ୍...ଆଃ— ଆଉ ଭାବପାରୁନି ଜୁଲିୟେନ୍...

‘ପପ୍ଲର୍ସ’ ପ୍ରାସାଦକୁ ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ଦିନେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ହେଲା । ବ୍ୟାଘ୍ରଙ୍କର ଏହି ପ୍ରାସାଦଟା ଛବିଶ୍ ଏକର ଜମି ବଣିଷ୍ଟ ଏକ ବରଷ ହଜା ଭିତରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି । ବରଷ ବରଷ ପପ୍ଲର ଗଛ ସେହି ହଜା ଭିତରେ । ତା’ର ପାଇଁ ଘରଟାର ନାମ ରଖାଯାଇଛି ‘ପପ୍ଲର୍ସ’ । ତା’ ବୋଲି କ’ଣ ଅନ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ ସେ ହଜା ଭିତରେ ?...ଅଛି । ଅନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଗଛ ବି ଅଛି । ହଜା ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରେ ଦୁଇଟା ବରଷ ଗଛ — ଗୋଟାଏ ଲିଣ୍ଡେନ୍ ଆଉ ଗୋଟାଏ ପ୍ଲେନ୍ । ସେଇ ଗଛ ଦୁଇଟା ମଝିରେ ଗୋଟାଏ ଚଲବାଟ । ବ୍ୟାଘ୍ରନେସ୍ ଦି’ଆଡ଼େ ଦି’ଜଣ ଦେହରଣୀ ନେଇ ପ୍ରତିଦିନ କିଛି ସମୟ ସେଇ ପଥରେ ଚଲିବୁଲି କରନ୍ତି । ଗଛ ଦି’ଟା ତଳକୁ ବେଞ୍ଚଟାଏ ତିଆରି ହୋଇଛି । ଥରଟିଏ ବୁଲି ଆସି ସେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତି ସେଇ ବେଞ୍ଚ ଉପରେ — ।

ହଁ—ପପ୍ଲର୍ସ ପ୍ରାସାଦରେ ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ହେଲା । ତିନିଠାରୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ସ୍ୱାଗତ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଥାଏ । ଜୁଲିୟେନ୍ ବ୍ୟଞ୍ଜିତ ଅନ୍ୟ ଅତିଥି କେବଳ ଜଣେ, ପାତ୍ରୀ ପିକୋ । ଭାରି ମଉଜିଆ ଆଉ ମେଲାପୀ ଲୋକ । ଅନର୍ଗଳ ସେ ହସେଇ ରସେଇ ଏମିତିସବୁ ଜମାଣିଆଁ କଥା କହିପାରନ୍ତି ଯେ, ଖାଇବା ଟେବୁଲରେ ତାଙ୍କୁ ଧରି ବସାଇ ପାରିବା ଯେ କୌଣସି ଗୃହସ୍ଥ ପକ୍ଷରେ ଏକ ସୌଭାଗ୍ୟର ବିଷୟ ।

ବେଶ୍ କିଛିଟା ଘଡ଼ ହେଲା ପରେ ପାତ୍ରୀ ବିଦାୟ ନେଲେ । ଜୁଲିୟେନ୍ ଅବଶ୍ୟ ଅନେକ ପୂର୍ବରୁ ଚାଲିଯାଇଛି । ଘରର ଦାସ ଦାସୀମାନେ ଯେ ଯାହାର ଶୟନ କକ୍ଷକୁ ଚାଲିଗଲେଣି ।

ଗଞ୍ଜର ରାଣୀ...ଜୁଲିୟେନ୍ ଆଖିରେ କିନ୍ତୁ ନଦ ନାହିଁ । ଖୋଲା ଝରକା ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ସେ ବାହାରକୁ ଏକଲୟରେ ଚାହିଁରହିଛି ।

ଆକାଶର ଗୁଡ଼ । ପ୍ରାନ୍ତର ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଉଦ୍ୟାନ, ଉପବନ,
ଚରୁବିଧି—ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ରଜତଶୁଭ୍ର କରିଣରେ ଧବଳିତ । ‘ପପଲ୍ଲବ’ର
ହତା ବାହାରେ ଗୋଟାଏ ଖାତ । ସେପାଖକୁ ଗୋଟାଏ ଛୋଟ ପାହାଡ଼ ।
ସେହି ପାହାଡ଼ ପାଙ୍କରେ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ଅତଳ ମହାସାଗରର ଅନନ୍ତ
ବିସ୍ତାର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ ।

ତେଜ ଉପରେ ତେଜ । ସମୁଦ୍ର ବନ୍ଧ ସତେ ଯେପରି ବିସ୍ମୟ ।
ଜିହ୍ଵାନ୍ତର ଅନ୍ତର ଭିତରେ ବି ଆଜି ତେଜ ଉଠିଛି । ଗୁଡ଼ମା ଖାଲି ଯେ
ବାହାରେ ବିସ୍ମୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ତା’ ନୁହେଁ,—ତା’ ଗୋପନ ମନର
ନିଶ୍ଚଳା କୋଣକୁ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକିତ କରିଛି ।

କେବେ ଆସିବ ? କେବେ ସେ ଆସିବ ?? ଏତଦ୍ଦିନ ପରେ
ଏହା ହିଁ ଥିଲା ତା’ କୁମାରୀ ହୃଦୟର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ । ସେ……ସେଇ
ଅଜଣା ପ୍ରିୟତମ, ଯାହାର ଗଳାରେ ଚନ୍ଦ୍ରଲତାର ପ୍ରତିଟି ଅଙ୍ଗକୁ ପିନ୍ଧାଇ
ଦେବା ଲାଗି, କୁସୁମ ପରି ଚୟନ କରି କରି ନିଜ୍ଞତରେ ବସି ସେ ସତରଞ୍ଜି
ବସନ୍ତର ଗୋଟିଏ ମାଳା ଗୁନ୍ଥି ସାଇତି ରଖିଛି…… ।

ଆଜି ତନାରୁ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ସେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇଛି—ଜିହ୍ଵାନ୍ତ ।
ଜିହ୍ଵାନ୍ତର ଗୁଡ଼ାଣୀ, ଜିହ୍ଵାନ୍ତର ଅତି ସାଧାରଣ ଆଳାପ ଭିତରେ ବି
ସେ ଯେଉଁ କୋମଳ ଝଙ୍କାର, ବିଦାୟକାଳୀନ କରମଙ୍ଗନ ଅନ୍ତରାଳରେ
ଅତି କ୍ଷୀଣ ହେଲେ ବି ଯେଉଁ ମୃଦୁ ଗୁପ୍ତର ଆଶ୍ରୟ—ସବୁ ମିଶି ମାରବ
ଗୁଞ୍ଜନ ଭିତରେ ଜିହ୍ଵାନ୍ତକୁ ଏଇ ଶୁଭ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଶୁଣାଇ ଦେଇଛି—
ଆସିଛି…ସେ ଆସିଛି— ।

ଆଜିର ଆକାଶ ମଧୁମୟ, ବତର ମଧୁମୟ, ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା—ଧବଳ
ଶିହରିତ ସମୁଦ୍ର ବି ମଧୁମୟ । ଜିହ୍ଵାନ୍ତ ଆଜି ସୁଖୀ—ଶୁଭ ସୁଖୀ ।
ତଥାପି ସୁଖ ଭିତରେ ବି ଟିକିଏ ଯେପରି ଆଶଙ୍କା……ସେ ମୋର ହେବ ତ ?
—ଯଦୃଢ଼ ସେ ତା’ର ମନକଥା ଇଙ୍ଗିତରେ ଶହେବାର ଶୁଣାଇ ଦେଇ
ଯାଇଛି……ତଥାପି । ଜିହ୍ଵାନ୍ତ ଯେତେବେଳେ ବିଛଣାକୁ ଗଲ, ରାତି
ସେତେବେଳକୁ ଅନେକ …… ।

ରାତିର ବୋଧହୁଏ ଭୃଷ୍ଟ ପ୍ରହର । ସେଇ ନିର୍ଜନ ରାତିରେ ‘ପପ୍ଲର୍ସ’ ପ୍ରାୟଦର ଅନ୍ୟ ଏକ କକ୍ଷରେ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଘଟଣା କିନ୍ତୁ ଘଟିଗଲା—ଠିକ୍ ସେତକବେଳେ ……

ଜିୟେନ୍‌ର କକ୍ଷ ପରି ମହାଘର ବଳାସସଜ୍ଜାରେ ସେ ପ୍ରକୋଷ୍ଠଟି ଅବଶ୍ୟ ସଜ୍ଜିତ ନୁହେଁ । ମୋଟାମୋଟି ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ । କକ୍ଷଟିରେ ଅତି ସାଧାରଣ ଆସବାବପତ୍ର । ଖଣ୍ଡିଏ ସରୁ ଖଟିଆ ଉପରେ ଜଣକ ପାଇଁ ବଛଣା । ସେଇ ବଛଣାରେ ଅଧାଶୁଆ, ଅଧାବସା ଅବସ୍ଥାରେ ଲେଟିଯାଇଛି ରୋଜାଲ । ବିରଳ ରାତିବାସରେ ଦେହର ଉଚ୍ଚତ ଯୌବନ ଲୁକ୍କାୟିତ ନ ରହି ବାତାୟନର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକରେ ଆହୁର ସୁପ୍ରକଟ ହୋଇ-ପଡ଼ିଛି । ରୋଜାଲ ସେ କକ୍ଷରେ ଏକାକୀ ନୁହେଁ—ଆଉ ଜଣେ…… । ରୋଜାଲର ଅଚିହ୍ନା ନୁହେଁ ସେ । ‘ସେଦିନ ଗୀର୍ଜାଠାରେ ସେ ତାକୁ ଦେଖିଛି । ପାତ୍ରୀ ପିକୋ, ବ୍ୟାରନ୍, ବ୍ୟାରନେସ୍ ଓ ଜିୟେନ୍‌କୁ ଏହିବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଉଥିଲେ । ତା’ଛଡ଼ା ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବି ତାକୁ ସେ ଦେଖିଛି ଏଇ ‘ପପ୍ଲର୍ସ’ରେ ।

“ନା, ନା, ଆପଣ—ଆପଣ ଏଠାରେ କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଆସିଛନ୍ତି ?? ମୁଁ ଚିହ୍ନାର କରିବି—କିପରି ଆସିଲେ ? ଯାଆନ୍ତୁ……ବାହାରି ଯାଆନ୍ତୁ …… ।

ଯିବା ପାଇଁ ଜୁଲିୟେନ୍ ଆସି ନାହିଁ । ତିନାରୁ ଟେବୁଲରୁ ଉଠି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସେ ଛୁତ ଉପରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା । କେଇଘଣ୍ଟା ସେଇଠି ଲୁଚି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ତାକୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ରାତିର ନିର୍ଜନ ନିସ୍ତବ୍ଧତାରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ସେ ଏଠାକୁ ଚାଲିଆସିଛି ।

କେଉଁଠି, କେଉଁ କକ୍ଷରେ ରୋଜାଲ ରହେ, ଏତେବଡ଼ ପ୍ରାସାଦର ଏତେଗୁଡ଼ାଏ କକ୍ଷ ଭିତରୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ତାହା ଜାଣିଲ କେମିତି ? ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ରୋଜାଲ ।

ଜାଣିବୁକୁ ହୁଏ— । ଏ ବେପାରରେ ବେପାରୀ ଯେଉଁମାନେ ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାନ, କାଳ ଆଉ ପାତ୍ରର ସନ୍ଧାନ ନେଇ, ତେବେ ଯାଇ ଏ କାମକୁ ବାହାରନ୍ତି ।

ବେଜାଲ—ବରୁଣ ବେଜାଲ । ଦୂରନ୍ତ ଯୌବନର ଅତ୍ୟୁତ
ଲଳୟା ଶେଷକୁ ତା'ର ପ୍ରତିବାଦର କଣ୍ଠକୁ ଚାପି ଧରିଲା । ଅନାଦୃତ
ଅତିଥି ସମ୍ମୁଖରେ ଦ୍ଵାର ଛୁଇଁ କରିଦେବାର ଶକ୍ତି ତା'ର ହେଲା ନାହିଁ ।
ଶେଷକୁ ଘୃଷିର ସେଇ ନିଷିଦ୍ଧ ପ୍ରହରରେ ଅତିଥିକୁ ସ୍ଵାଗତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ
ହେଲା ସେ ।

ଦିନ ବିତିଯାଏ, ଦିନସ୍ବରୁ ଦିନସ୍ବତର ହୋଇଉଠେ ଜିଲ୍ଲେଟ୍
ଆଉ ଜିଲ୍ଲେଟ୍ ସମ୍ପର୍କ । ଶେଷକୁ ଦିନେ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ଆସି ଜିଲ୍ଲେଟ୍‌କୁ
କହିଲେ—“ମା, ଭାଇକାଉଣ୍ଡ ଲାମାରେ ମୋ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ
ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଛନ୍ତି ।” —କଥାଟା ଠିକ୍ ବୁଝି ନ ପାରିଲେ ବି ବୁକୁ
ଭିତରଟାରେ ହଠାତ୍ ତମକ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଜିଲ୍ଲେଟ୍‌ର । ସମସ୍ତ ମୁହଁଟି
ଲଜ୍ଜାରେ ଲାଲ ପଡ଼ିଗଲା । ଅଳ୍ପଟିଏ ବାପାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ
ପୁଣି ମୁହଁ ତଳକୁ କଲା ସେ । ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ଏଥର କଥାଟାକୁ ପରିଷ୍କାର
କରିଦେଲେ—“ପ୍ରସ୍ତାବ ଅର୍ଥ, ସେ ତୋତେ ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।”

ଜିଲ୍ଲେଟ୍ ମୁହଁ ଆଦୃଶ ତଳକୁ ହୋଇଗଲା । ପଥରମୁଣ୍ଡି ପରି
ନିସ୍ତନ୍ଦ ସେ । ଖୁବ୍ ମନଯୋଗ ଦେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ହଠାତ୍ ଦେଖି ହୁଅନ୍ତା,
ଜିଲ୍ଲେଟ୍ ଛୁଟିଟା ସ୍ଵତ ତାଳରେ ଉଠୁଛି ଆଉ ପଡ଼ୁଛି... । ଜିଲ୍ଲେଟ୍
କିଛି ଗୋଟାଏ କହିବ, ଏପରି ଆଶା କରି ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ଅବଶ୍ୟ ଆସି
ନାହାନ୍ତି । ତଥାପି ଝିଅ ମୁହଁରୁ କିଛି ଶୁଣିବା ପାଇଁ କିଛି ସମୟ ସେ
ତରପ୍ ରହିଲେ । ଝିଅକୁ ଆକର୍ଷିତ ଧକ୍କାଟା ସମ୍ଭାଳି ନେଇ, ପ୍ରକୃତସ୍ଥ
ହେବାକୁ ଟିକିଏ ସମୟ ତ ପୁଣି ଲାଗିପାରେ—ତା'ପରେ ସେ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ
କଲେ—“ତୋର ଏଥିରେ ମତ କଣ ? ତୋର ମତ ନ ନେଇ ତ କିଛି
ଜବାବ ଦେଇ ହେବନି ।”

ଏଥର ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ରହିବା କଥା ନୁହେଁ । ବାପା ଉତ୍ତରକୁ
ଅପେକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି । ଜିଲ୍ଲେଟ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୃଦୁସ୍ଵରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା—
“ମୋର ଏଥିରେ ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।”...ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ଓଠରେ ହସ

ପୁଅ ଉଠିଲା । ଓଠ ଚପି ନିଜର ହସକୁ ସଥାସମ୍ଭବ ସଂଯତ କରିନେଲେ
ସେ । ଆଉ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଏସବୁ ବିଷୟ ନେଇ ହିଅ
ସମ୍ଭାଷଣରେ ହସିବା ଚଳେ ନାହିଁ । —“ମୁଁ ବି କେତେକଟା ସେଇଆ
ଭାବିଥିଲି ।” କହୁ କହୁ ଉଠି ପଡ଼ିଲେ ବ୍ୟାଘରନ୍ ।

ଦେହମାସ ଭିତରେ ବିବାହ ହୋଇଗଲା । ସେପରି କିଛି
ଆଡ଼ମ୍ବର ଭିତରକୁ ଯାଇ ନ ଥିଲେ ବ୍ୟାଘରନ୍ । ବ୍ୟାଘରନେସ୍ ଅବଶ୍ୟ
ଏଥିପାଇଁ ଖୁବ୍ ଶୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ବ୍ୟାଘରନ୍ଙ୍କର ଚାରି ବା କ’ଣ
ଥିଲା ? ଜୁଲିୟେନ୍ର ସେସବୁରେ ଶ୍ରୀକ୍ଷଣ ଆପଣି—“ଆରେ...ନା, ନା,
ପଇସାପତ୍ର କଣ ଏମିତି ଅପବ୍ୟୟ କରିବା ଜନକ ? ଯେଉଁ ପଇସା ଖରଚ
ହୋଇଯାଏ ତାହା କଣ ଆଉ ଫେରି ଆସେ ?”

ଏଣୁ ବିନା ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ବିବାହ ଶେଷ ହୋଇଗଲା । ବିଶିଷ୍ଟ
ଅତିଥି ଭିତରେ ମେୟର, ଡାକ୍ତର ଆଉ ପପଲର୍ସ୍ର ସାଲଗ୍ନ ବାମ-
ଡାହାଣ ଖମାରର ମାଲିକ କୁଇଲର୍ଡ୍ ଏବଂ ମାର୍ଟିନ୍ । ଗ୍ରାମର ଚାଷୀମାନେ
ଆଉ ଇପୋର୍ଟ୍ସ୍ ବନ୍ଦରର ଟ୍ରେଡ଼ିଂମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ,
କାରଣ ସବୁବେଳେ ଏହି ପରିବାରର ଧୁଳି-ଦୁଃଖରେ ଭାଗୀଦାର
ସେମାନେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଆତସବାଜୀ ଆଉ ପପଲର୍ସ୍ ଗଛମୂଳରେ ଟେବୁଲ୍
ସଜାଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଆକଣ୍ଡ ଭୁବିଷ୍ଣୋଜନ—ଏତିକି ଯାହା ଉତ୍ସବ ।
ଏଥିରେ ଆଉ କେଉଁ ମୁହଁରେ ବା ଆପଣି କରିପାରନ୍ତା ଜୁଲିୟେନ୍ ।
ତା’ ଛଡ଼ା ଯଦି ବି ଆପଣି କରନ୍ତା, ବ୍ୟାଘରନ୍ ସେଥିରେ କାନ ଦିଅନ୍ତେ
ନାହିଁ । ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ପୁରୁଷ ଯେଉଁ ପ୍ରଥା ଚଳିଆସିଛି, ତାକୁ କଣ
ଆଉ ସାମାନ୍ୟ ଆପଣି ପାଇ, ଖର୍ଚ୍ଚର ଦାହ ଦେଇ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ
ପାରନ୍ତେ ବ୍ୟାଘରନ୍— । ତା’ ଛଡ଼ା ସେଥିରେ ଏମିତି କ’ଣ ଗୁଡ଼ାଏ ଖର୍ଚ୍ଚ
ହୋଇଯାଉଛି ଯେ...

କ୍ଷେପି ପରେ କର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ଖାଇବା ପିଇବା ଉପରେ
ହେଉଥିଲା । ଅତିଥି କେଇଜଣ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ପରେ ବ୍ୟାଘରନ୍

ଆଉ ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ରଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ କୋଣରେ ଠିଆ ହୋଇ ଖୁବ୍ ହାତମୁଠି ହଲାଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ଜୟେନ୍ ଅବଶ୍ୟ ଦୂରରୁ ବାପା ଆଉ ମା'ଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତାର ରଙ୍ଗ ଢଙ୍ଗ ସବୁ ଦେଖିପାରୁଥିଲା, ହେଲେ କିଛି ଶୁଣି ପାରୁ ନ ଥିଲା ସେ । ବ୍ୟାଘ୍ରନ୍ ଆଉ ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ର ଖୁବ୍ ଧୀରସ୍ୱରରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ । ଦୂରରୁ ତାର ବିନ୍ଦୁବିନ୍ଦୁ ବୁଝାପଡୁ ନଥିଲା । ...ଶେଷକୁ ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ରଙ୍କର ପଦେ କଥା ଟିକିଏ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ ଶୁଣାଗଲା—“ନା, ନା, ମୁଁ ସେସବୁ ସଜେଇ କହିପାରିବିନି ।” ଠିକ୍ ତା’ ପରେ ପରେ ଏକାନ୍ତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ବ୍ୟାଘ୍ରନ୍ ଆସି ଜୟେନ୍‌କୁ କହିଲେ—“ଗୁଲ୍ ମା, ଆମେ ଟିକିଏ ବାହାରେ ବୁଲି ଆସିବା ।”

ଜୟେନ୍ ଅବାକ୍ ହେଲା । ଏତେ ରାତିରେ ବୁଲିଆସିବା ! ତଥାପି ସେ ରାତି ହୋଇ କହିଲା—“ହଉ ଗୁଲ ।”

ବଗିଚା ଭିତରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ବ୍ୟାଘ୍ରନ୍ କେଇଥର ଗଲା ଶିଙ୍କାର ନେଲେ । ଠିକ୍ କଣ ସେ କହିବେ, କେମିତି ସେ ଆରମ୍ଭ କରିବେ, ତାହା ସେପରି ଠିକ୍ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଜୟେନ୍ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ଅନ୍ୟତମ ଏକାଠି ବୁଲିଲାବେଳେ ହାତ ଧରିଧରି ହୋଇ କିମ୍ବା ଅନ୍ତତଃ ଜୟେନ୍‌ର ପାଖେ ପାଖେ ଗୁଲନ୍ତି ବ୍ୟାଘ୍ରନ୍, ଆଜି କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ପାଦ ଆଗେଇ, ଝିଅକୁ ଗୋଟାଏ ଖୋଜ ପଛରେ ପକାଇ ଆଗେଇ ଗୁଲିଛନ୍ତି ସେ ।

କିଛିବେଳେ ନୀରବରେ ଗୁଲିଲା ପରେ ବ୍ୟାଘ୍ରନ୍ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲେ—“ଦେଖ୍ ମା, ଆମର ଏଇ ଯେ ଦେଶଟା, ଗୁଝିଲୁକି ନା, ଲୋକେ କହିନ୍ତି ଏପରି ସତ୍ୟଦେଶ ଦୁନିଆରେ—ଆଉ କେଉଁଠି ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ କଥାଟା ଅବଶ୍ୟ ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ—ଏତେ ସୂଚି ଏ ଦେଶର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ...”

ଶିକ୍ଷା ? ଜୟେନ୍ ଆକାଶରୁ ପଡ଼ିଲା । ବିବାହ ରାତିରେ ତାକୁ ବାହାରକୁ ଡାକିଆଣି, ମୁକୁ ଆକାଶ ତଳେ ଛୁଡ଼ା କରାଇ, ମହାମାନ୍ୟ

ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ପ୍ରସାସୀ ଦେଶର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ବକ୍ତୃତା ଦେବେ,
ଏଇଟା ତାହାର ଧାରଣାର ବାହାରେ ଥିଲା—

ବ୍ୟାଞ୍ଜନ କହୁଥିଲେ—“କଥାଟା କଣ ଜାଣୁ? ପୁଅ ଝିଅମାନେ
ଯେତେବେଳେ ସ୍କୁଲକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଆସନ୍ତି, ଆମେ ସେତେବେଳେ
ଭାବନେଇ, ସେମାନେ ଚିରଦିନ ଏମିତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପିଲା ହୋଇ ରହିଥିବେ ।
କୌଣସି ଦିନ ସେମିତି ବଡ଼ ହେବେନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ—ମାନେ
ସେଇଠି ସୁଟି ରହିଯାଏ । ବଡ଼ ହେବା ପରେ ସେମାନେ ଯାହା ହେବାକୁ
ବାଧା ହେବେ—ଅର୍ଥାତ୍ ବୟସ୍କ ମଣିଷ—”

ଜିଫ୍ସେନ୍ ଭାବୁଥିଲା—ମଦଟା ଟିକିଏ ବେଶି ପିଇ ଦେଇଛନ୍ତି
ବାପା । କଥାବାର୍ତ୍ତା ବେଶ୍ ଅସଲଗ୍ନ ଲାଗୁଛି ।

“—ମାନେ ..ଧର, ଯିଏ ଡାକ୍ତର ହେବ, ଯିଏ ଡାକ୍ତରୀ ଶିକ୍ଷା
ପାଉଛି । ଯିଏ ସାଜକ ହେବ, ଯିଏ ଧର୍ମଚର୍ଚ୍ଚର ପାଠ ପଢ଼ି ନେଉଛି ।
କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ବୟସ୍କ ମଣିଷ ହେବାକୁ ହେବ । ସେ ସମୟରେ ତା’ର
ଯାହା ଅବଶ୍ୟ କରଣୀୟ, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ପିଲାଦିନୁ ତାକୁ କେହି କିଛି
ଶିକ୍ଷା ଦେଉ ନାହିଁ । ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀମାନେ ନୁହନ୍ତି କିମ୍ବା ଘରେ
ବାପା ମା’ମାନେ ମଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ କହୁଥିଲା, ଆମ ଦେଶର ଶିକ୍ଷା
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ତବ୍ଧ । ମୂଳରୁ ଏଥିରେ ଗଲ୍ଲିତ ରହିଯାଇଛି ।”...

“ଗଲ୍ଲିତ—?” ଏତେବେଳେକେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ
କଲି ଜିଫ୍ସେନ୍ । ହୁଏତ ଭଦ୍ରତା ଖାତିରରେ ।

“ଗଲ୍ଲିତ ନୁହେଁ ତ କ’ଣ?” ଜିଫ୍ସେନ୍ ଏହି ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ
ଯେପରି ବ୍ୟାଞ୍ଜନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଦେଇଛି—“ଅଲବତ୍ ଗଲ୍ଲିତ । ଏହି
ନିଜ କଥା ହିଁ ଧରନ୍ତୁ ? ତୁ ନିଜକୁ ବୟସ୍କା କହିପାରୁ କାରଣ ଆଜି ତୋର
ବିବାହ ହୋଇଗଲା ।” ଏତିକି କହୁ କହୁ ହଠାତ୍ କଣ୍ଠଟା ବାସ୍ତବିକ
ହୋଇ ଆସିଲା—“ବ୍ୟାଞ୍ଜନଙ୍କର । ଝିଅର ବିବାହ ହୋଇଗଲା—ଅର୍ଥାତ୍ ସେ
ଆଉ ତାଙ୍କର ହୋଇ ରହିଲା ନାହିଁ । ତା’ର ଭଲମନ୍ଦ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବରେ ହୃଦୟ ଚଳାଇବାର ଅଧିକାର ସେ ହଠାତ୍ ଯେମିତି

ହସିଲ ବସିଛନ୍ତି । ସେ ଅଧିକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏପରି ଏକ ନିଃସମ୍ପର୍କୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ, ଯା'ସମ୍ଭବରେ ସେ କିଛି ହିଁ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ତଥାପି—ଅନ୍ତରର ଦୁଃଖକୁ ଅନ୍ତରରେ ରୂପିରଖି ବର୍ତ୍ତମାନର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମାପନ ଦିଗରେ ସେ ମନଦେଲେ... ।

—“ହଁ, ତୋର ବିବାହ ହୋଇଗଲା । ଏହି ବିବାହିତ ଜୀବନରେ ତୋତେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନୂତନ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ହେବ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ହେବାକୁ ହୁଏ । ନୂତନ ପରିସ୍ଥିତି, ନୂତନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଅଥଚ ଆମେ ତୋତେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କେବେ କିଛି ହେଲେ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ନାହିଁ । ଇସାବା-ଇଜିତରେ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।”

ଜିୟେନ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ କିଛି କିଛି ବୁଝିପାରୁଥିଲା, ବାପା ତାକୁ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ସେ ଶୁଣିବା ଅସୁବିଧା ବୋଧ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବ୍ୟାଞ୍ଜନ କହୁଥିଲେ—“ସ୍ବାମୀ ପଦାର୍ଥଟି ଏକାନ୍ତସ୍ଥାନରେ ଗୋଟାଏ ନୂତନ ବସ୍ତୁ ବୋଲି ତୋ ପାଖରେ ମନେହେବ । ନୂତନ ବ ନିଶ୍ଚୟ । ସମୟ ବିଶେଷରେ ଅସୁବିଧାଜନକ ମଧ୍ୟ, କାରଣ ସେ ଗୋଟାଏ ଜୀବନ୍ତ ମଣିଷ । ତା'ର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଖିଆଲ ଅଛି, କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଦାବୀ ଅଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ—ସେଇଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ତୋର ରୁଚିକର ମନେ ନ ହୋଇପାରେ । ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ହୁଏ । ତା'ପରେ ଦେହଯୁକ୍ତା ହୋଇଗଲେ ଅବଶ୍ୟ... ।”

ଜିୟେନ୍ ନିସ୍ତବ୍ଧ । ତା'ର କାନିଦ୍ୱିଟା ଯେମିତି ଗରମ ହୋଇ ଉଠୁଛି ।

ବ୍ୟାଞ୍ଜନ କହି ଚାଲିଛନ୍ତି—“ମନାଇନେବାକୁ ହେବ ମା', ମନାଇନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଇ ଯେ ମୂଳରୁ କହୁଥିଲା, ଏସବୁ ବିଷୟରେ ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା; କିନ୍ତୁ ସେପରି ଶିକ୍ଷା ତ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ କେହି—ଏ ଦେଶର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାଟା ହିଁ ନିହାତ ବାଜେ... ।”

ବ୍ୟାଞ୍ଜନର ହଠାତ୍ ଯେମିତି ମନେହେଲା ସେ ନଜେହିଁ ଗୁଡ଼ାଏ ବାଜେ କଥା କହି ନିଜକୁ ଶାନ୍ତିମତ ହାସ୍ୟାସ୍ତବ କରି ତୋଳୁଛନ୍ତି । ବ୍ୟାଞ୍ଜନେଷ୍ଟ ଭୟ କରୁଥିଲେ ସେ ସେ ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ଏସବୁ କିଛି ସଜେଇ କହିପାରିବେ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା ଦେଖାଯାଉଛି ବ୍ୟାଞ୍ଜନ ନଜେ ବି ଠିକ୍ ସଜେଇକରି କଥାଟା ପ୍ରକାଶ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସେ ତାଙ୍କର ବକ୍ରବ୍ୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ।

“—ବିବାହର ଜୀବନର ରହସ୍ୟ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଶିକ୍ଷା ନ ଦେଇ ଆମେ ଝିଅକୁ ବିବାହ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧିଦେଉ । ଆଶା ଥାଏ, ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଆଉ ସ୍ୱାମୀ ପାଖରୁ ଯଥାସମୟରେ ସବୁ ଶିକ୍ଷା ସେ ନଜେ ଆହରଣ କରିନେବ । ସେ ଶିକ୍ଷା ସବୁବେଳେ ଅବଶ୍ୟ ରୁଚିକର ଆଉ ଉତ୍ସୁକର ନହୋଇପାରେ । ତାହା ନିଜର ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ପୂରାପୂର ନିର୍ଭର କରେ ।”

ଗୋଟାଏ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟ ଆଉ ଆଶଙ୍କାର ଭାବ ଯେପରି ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ସବାଙ୍ଗରେ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ।

ବ୍ୟାଞ୍ଜନ କହିଲେ—“ଗୁଲ୍ ମା, ଭିତରକୁ ଯିବା । ଶେଷକଥାଟା ଏହି ଯେ, ସ୍ୱାମୀ ତୋର ଗୁରୁ ଆଉ ପ୍ରଭୁ । ଦେହ ଆଉ ମନରେ ତୁ ଏକାନ୍ତଭାବରେ କେବଳ ତା’ର—ଏଇ କଥାପଦକ ଯେପରି କେବେହେଲେ ଭୁଲି ନ ଯାଉ ।”

ରାତିରେ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ବେଶପୋଷାକ ଖୋଲି ତାକୁ ଶୟ୍ୟାରେ ଶୁଆଇଦେବାର କାମ ହେଲା ରେଜାଲାର । ସବୁଦିନ ସେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଆସୁଛି । ଏହି ସମୟରେ ଉଭୟଙ୍କ ଭିତରେ ଟିକିଏ ହସପରିହାସ ବା ଚଳେ । ରେଜାଲକୁ ଠିକ୍ ଦାସୀ ପରି ଭାବେନା ଜିପ୍ସେନ୍, କାରଣ ରେଜାଲ ତା’ର ଧାନ୍ତି-ମା’ର ଝିଅ । ଏକପ୍ରକାର ଭଉଣୀ । ତା’ଛଡ଼ା ଦିହେଁ ପ୍ରାୟ ସମବୟସୀ । ଦି’ଜଣକ ଭିତରେ ସେଥିପାଇଁ ଅନେକଦିନରୁ ଗୋଟାଏ ନବିତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ।

ପ୍ରତିଦିନ ଯିଏ ଏତେ ହସତାମସା କରେ, ଆଜିଭଲ ଶୁଭ ଦିନରେ ସେ କିନ୍ତୁ କାନ୍ଦକାଟି ଅଥୟ ହେଉଛି । ଜିୟେନ୍‌ର ପୋଷାକରୁ ଗୋଟାଏ ବୋତାମ ଖୋଲେ ଆଉ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିଉଠେ । ଜିୟେନ୍ ଯେତେ ପରୁରେ “—ବେଜାଲା କଣ ହେଲା ତୋର, କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି ?...” ଦୁଃଖ ତା’ର ସେତିକି କୁହୁଳି ଉଠେ ।

ଶେଷକୁ ଜିୟେନ୍‌କୁ ଅବାକ୍ କରି ବେଜାଲା ଘର ଭିତରୁ ବାହାରି-ଗଲା । ନିଜକୁ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ରଖିପାରିଲାନି ସେ । ତା’ର ଏ କାନ୍ଦଣା ଜିୟେନ୍ ପାଖରେ ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟକ ମନେ ହେଉଥିଲା । ଏ କାନ୍ଦଣା ସେ ସୁଖର କାନ୍ଦଣା ନୁହେଁ, ଗର୍ଭର ଦୁଃଖର ଉଦ୍‌ବେଳନ; ତାହା କିଛିଟା ବୁଝି ପାରୁଥିଲା ଜିୟେନ୍ ।

ଅଗତ୍ୟା ଜିୟେନ୍ ନଜେ ହିଁ କମ୍ବଳଟା ଟାଣିନେଇ ଘୋଡ଼ିହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ଜିଲ୍ଲିୟେନ୍ ଆସି ଘର ଭିତରେ ପଶିଲା । ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଜର୍ଦ୍ଦିଆ ତା’ର ପରିଧାନ । କି ଲେମ୍ପଣ ତା’ର ବସ ଆଉ କି ଲେମ୍ପଣ ତା’ର ଭରୁ ଦି’ଟା .. ।

ଜିଲ୍ଲିୟେନ୍ ତା’ର ପାଖରେ ଆସି ବସିଲା । ଘରର ଏ ନିର୍ଜନ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନଗ୍ରାପାୟ ଏକ ବଳଷ୍ଟ ପୁରୁଷକୁ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଦେଖି ଶିହର ଉଠିଲା ଜିୟେନ୍ । ସେ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା—‘ନା, ନା ଆଜି ନୁହେଁ, ଆଜି ନୁହେଁ, ମୋତେ କ୍ଷମା କର’.....କିନ୍ତୁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାପାଙ୍କ କଥା ମନେ ପଡ଼ି କଣ୍ଠଟା ତା’ର ଯେପରି ବାସ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଆସିଲା । ବାପା ଟିକିଏ ପୂର୍ବରୁ କହୁଥିଲେ—‘ସ୍ୱାମୀ ତୋର ପ୍ରଭୁ, ତୁ, ଦେହ ଆଉ ମନରେ ଏକାନ୍ତତାରେ କେବଳ ତା’ର...’

ଜିୟେନ୍ ରୁପ୍ ରହିଲା । ତା’ପରେ...ଗୋଟାଏ ନିବିଡ଼ ସାନ୍ଧ୍ୟ, ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ଠୁର ପେଷଣ, ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟଥା—ଏ ସବୁ ଅନୁଭୂତିରେ ସେ ଯେପରି ଅସାଧୁ ଆଉ ନିର୍ଜୀବ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ନା—ଆଉ କେଉଁଠିକୁ ନୁହେଁ । ମଧୁରହସ୍ୟା ସାପନ କରିବାକୁ
ଜିପ୍ସେନ୍ କର୍ମିକାକୁ ହିଁ ଯିବ... ।

ବିବାହର ଚତୁର୍ଥ ଦିବସରେ ସେମାନେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଯାହାକଲେ । ବିଦାୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗୋଟାଏ ଥଳ ଆଣି ବ୍ୟାଠନେସ୍
ଜିପ୍ସେନ୍ ହାତରେ ତୋଳ ଦେଉ ଦେଉ କହିଲେ—“ଇଏ ତୋର ନିଜର
ହାତ ଖରଚ ପାଇଁ । ଜିପ୍ସେନ୍ ଥଳଟାକୁ ନିଜ ଜାମା ଭିତରେ ସାଇତ
ରଖିଲା ।

ମାଣିକ ବନ୍ଦରରେ ସେମାନେ ଜାହାଜ ଚଢ଼ିଲେ । ଜାହାଜଟିର
ନାମ ଥିଲା ‘ରସୁ-ଲୁଲୁ’ । ନେପଲ୍ସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବ । ଗସ୍ତା ମଝିରେ
କର୍ମିକାର ରଜଧାନୀ ‘ଆଜାଲବେ’ରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଅଟକିବ ।

ପୂର୍ବ ଦୁଇଟି ଦିନ ସମୁଦ୍ରରେ କଟିଲା । ସମୁଦ୍ରର ଦୃଶ୍ୟ ଜିପ୍ସେନ୍
ପକ୍ଷରେ ନୂଆ ନୁହେଁ । ‘ନିପଲସ୍’ ପ୍ରାସାଦର ଝରକା ଖୋଲି ଦେଲେହିଁ
ଆଟଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରର ତରଙ୍ଗ ବିଶୋଭ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।
ଅବଶ୍ୟ ଦୂରରୁ ରହି ସାଗରର ଶୋଭା ଯେତକ ଦେଖିବା ସମ୍ଭବ, ସେତକ
ସେ ଦେଖିଛି, ହେଲେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ସୀମାହୀନ ଅନନ୍ତ ଜଳସ୍ତର ଏପରି
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ସେହି ବିରାଟ ଜଳସ୍ତର ବୁକୁ ଚରି ସମାଗତ ଆଗେଇ
ଯିବାର ଅଭିଜ୍ଞତା ଜିପ୍ସେନ୍‌ଠାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୂତନ ।

ବିଶାଳ ବିଶାଳ ଉଲ୍‌ଫିନ୍ ଜାହାଜର ଏପାଖରେ ବୁଡ଼ିଯାଇ
ସେପାଖରେ ପୁଣି ଭୃଷ୍ଣକ୍ତ ଉଠିପଡୁଛି । କେତେବେଳେ କିମିତି ହଠାତ୍
ଜିଆଁମାରି କେଇ ସେକେଣ୍ଡ ପାଇଁ ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ଉଠିଯାଉଛି,
ତା’ପରେ ପୁଣି ଭୃଷ୍ଣ କରି ଜଳରେ ପଡ଼ୁଛି । ସେମାନଙ୍କର ଖେଳ,
ଯେତେ ଦେଖିଲେ ବି ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ମନବୋଧ ହେଉ ନାହିଁ ।

ଜାହାଜଟା ଯାତ୍ରୀ ଜାହାଜ ନୁହେଁ । ମାଲ୍ ବୋହିବା ଜାହାଜ ।
ଗୋଟିଏ ଦି’ଟା କେବନ୍ ଅଛି ସେଥିରେ । କେବନ୍ ଭିତରେ ପଶିଲେ

ନିଶ୍ଚୟ ବଦ ହୋଇ ଆସେ । ଏଣୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ଆଉ ଜିୟେନ୍‌କୁ ବାଧା ହୋଇ ଡେକ୍ ଉପରେ ସମୟ କଟାଇବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନ ସକାଳୁ ପାହାଡ଼ ଦେଖାଗଲା । କର୍ମିକାର ବୃତ୍ତକାର ଗିରିମାଳା । ଦେଖି ଭାଷାରେ ଯାହାକୁ କହନ୍ତି ‘ମ୍ୟାକୁଇ’ । ଭିନୋଟି ଜନସ ପାଇଁ କର୍ମିକା ବ୍ୟସ୍ତ । ଗୋଟିଏ ହେଲ ଏହି ମ୍ୟାକୁଇ, ଦ୍ଵିତୀୟଟି ହେଲ କର୍ମିକାର ଉକେଇତ ଆଉ ଶେଷଟି ହେଲ କର୍ମିକାର ସୁନାମଧନ୍ୟ ନେପୋଲିୟନ ।

ପ୍ରୋଡ଼ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନ୍ କଥାପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜାହାଜରେ ଯାଉଥିବା ଯାତ୍ରୀ କେଇଜଣଙ୍କୁ ଶୁଣାଇ ଦେଲେ—‘ମୁଁ ସମ୍ରାଟଙ୍କର ଜିଭିଭାଇ ।’ ଏହିକଥା କହିବାବେଳେ ସାତ ସମୁଦ୍ର ତେର ନଈ ସେପାରିରେ, ସେଣ୍ଟ ହେଲେନାରେ ନିର୍ବାସିତ ସମ୍ରାଟ ନେପୋଲିୟନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ଆଡ଼ମ୍ବର ସହିତ ନିଜର ମୁଣ୍ଡରୁ ଟୋପି ଖୋଲି ଦେଇଥିଲେ ସେ ।

ପାହାଡ଼ ମଝିରେ ଗୋଟାଏ ଫାଙ୍କା ରସ୍ତା । ସେଇ ରସ୍ତା ଦେଇ କର୍ମିକା ଦ୍ଵୀପ ଭିତରକୁ ଜାହାଜ ପଶିଲା । ରସ୍ତାଟା ଦୂର ଦୂର ଯାଇଛି । ଡାହାଣରେ ପାହାଡ଼, ବାମରେ ପାହାଡ଼, ଗୁରୁଆଡ଼େ ଖାଲି ପାହାଡ଼ ଆଉ ପାହାଡ଼ । ଶେଷକୁ ମନେ ହେଲା, ପାହାଡ଼ବେଷ୍ଟିତ ଗୋଟିଏ ହ୍ରଦ ଭିତରେ ରୟୁ-ଲୁଇ ଯେପରି ଭାସି ବୁଲିଛି । ସମୁଦ୍ର ସହିତ ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରକାର ଯୋଗାଯୋଗ ଆଦୌ ନାହିଁ ।

ସେଇ ହ୍ରଦ କୂଳରେ କର୍ମିକାର ରାଜଧାନୀ ଆଜାଇଭେ ସହର । କୂଳକୁ ଜାହାଜ ଯାଏ ନାହିଁ, କାରଣ କୂଳଟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଗଭୀର । ଜାହାଜ ଲାଗିଲେ ଜାହାଜରୁ ଯାତ୍ରୀ ଆଉ ଫଳପତ୍ର ଖଲସ କରିବାକୁ ଦଳକୁଦଳ ନୌକା ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାଏ ।

ଜିୟେନ୍ ଓ ଜୁଲିୟେନ୍ ଏଇଠି ଜାହାଜରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲେ, କାରଣ ଆଜାଇଭେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳ । ଏଇଠି ଓହ୍ଲାଇ କର୍ମିକାର ପାହାଡ଼କୁ ପାହାଡ଼ ଦୂର ବୁଲିବେ ସେମାନେ ।

କୁଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବା ପରେ ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ହୋଟେଲରେ ଯାଇ ଉଠିଲେ । ବିରଟ ହୋଟେଲ । ଅସଂଖ୍ୟ କୋଠରୀ । ସବୁଗୁଡ଼ାକ ପ୍ରାୟ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି । ହୋଟେଲର ଗୋଟାଏ କକ୍ଷ ଭଡ଼ା ନେଲେ ସେମାନେ ।

ଶିଆପିଆ ଶେଷ ହେଲା । ଜୟେନ୍ ବୁଲିବାକୁ ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ଆଜି ସେମାନେ ସହରଟା ବୁଲି ଦେଖିନେବେ । କାଲିଠାରୁ ଘୋଡ଼ା ଭଡ଼ା କରି, ଗାଇଡ଼କୁ ନେଇ ପାହାଡ଼ ବୁଲିଯିବେ । କର୍ମିକାକୁ ଆସିବା ଅର୍ଥ, ଏଇ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପାହାଡ଼ରେ ବୁଲିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କ'ଣ ବା ଅଛି ?

ଜୟେନ୍ ଯେତେବେଳେ ବୁଲିବାକୁ ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଜୁଲିୟେନ୍ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ତା' କାନରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କରି କହିଲା—
“ଗୁଲନା, ଘର ଭିତରକୁ । ଟିକେ ଶୋଇ ପଡ଼ିବା ।”

“ଶୋଇବା ?” ଜୟେନ୍ ଅବାକ୍ ହୋଇଗଲା । “ବର୍ତ୍ତମାନ...? କାହିଁ ମୁଁ ତ ଟିକିଏ ହେଲେ କ୍ଳାନ୍ତବୋଧ କରୁ ନାହିଁ ।”

“ନା, ନା—ମୁଁ କଣ କ୍ଳାନ୍ତବୋଧ କରୁଛି ବୋଲି ଭାବୁଛନା କଣ ? କ୍ଳାନ୍ତର କଥା ନୁହେଁ ଯେ, ବୁଝିପାରୁନ କମିତିମ ?...ଜାହାଜରେ ପରା ବ'ବିଟା ଦିନଧର ମୁଁ ଉପବାସୀ ।”

ଜୟେନ୍ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କଲା । ତଳକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଯିବା ଦେଇ ସେ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ତାର ମନେ ହେଉଥିଲା, ସତେ ଯେମିତି ହୋଟେଲସାରା ଲୋକ ତା'ର ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ହସୁଛନ୍ତି । ବାପାଙ୍କ କଥା ବି ତା'ର ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା—‘ରୁଚିକର ନ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ମନାଇ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ—ସ୍ବାମୀନିଁ ତୋର ପ୍ରଭୁ—ଦେହ ଆଉ ମନରେ ତୁ କେବଳ ତା'ର...’

ତା'ପରିଦିନ ତହୁଁଘୋଡ଼ା ଭଡ଼ା କରି ଗାଇଡ଼କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେମାନେ ପାହାଡ଼ ବୁଲିବାକୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲେ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ପାହାଡ଼ ଦେହରେ ଗାଁ ଗଣ୍ଡା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଥିଲା । ଗାଁ ଗୁଡ଼ାକ, ଗଛ

ଉପରେ ପକ୍ଷୀ ବସା ଝୁଲି ରହିଲା ପରି, ପାହାଡ଼ ଦେହରେ ସତେ ଯେପରି ଝୁଲିରହିଛି । ତା'ପରେ ଗାଁଗଣ୍ଡା ଆଉ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ମଝିରେ ମଝିରେ କେବଳ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଛେଳି ରଖୁଆଳ ସେଇ ପାହାଡ଼ରେ କେଉଁଠି କେମିତି ଛେଳି ଚରାଉଥିବାର ଯାହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ଛେଳିଗୁଡ଼ାକ ପାହାଡ଼କୁ ପାହାଡ଼ ଚରିବୁଲୁଥାନ୍ତି । କାହିଁ ବା ଗୋଟାଏ ଅଧେ କୁଡ଼ିଆ ଘର ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଥାଏ, ଯାହାର ଅଧିବାସୀମାନେ ଡକେଇତ କିମ୍ବା ଗୁହୁସ୍ତ । ହଠାତ୍ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି କିଛି ବୁଝି ହୁଏ ନାହିଁ । ହୁଏତ ଗୁହୁସ୍ତରୂପୀ ଡକେଇତ ମଧ୍ୟ ହୋଇ-ପାରନ୍ତି । ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ଡକେଇତ କରନ୍ତି, ଆଉ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ନ ପାଇଲେ ପାହାଡ଼ ଦାଣି ତା'ର ଭିତରେ ଶାଗସବୁ ବୁଣନ୍ତି । ସାଙ୍ଗରେ ଗାଇଡ଼୍ ନ ନେଇ ଏସବୁ ପାହାଡ଼କୁ ଦିନଟାଏ ମଧ୍ୟ ବୁଲିବାକୁ ଆସିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଉପତ୍ୟକା ପରେ ଉପତ୍ୟକା । ସିଧା ପାହାଡ଼ ପରେ ଅତଳସ୍ପର୍ଶୀ ଗହର । ସବୁଠାରୁ ବିପଦ ହେଉଛି କୌଣସି ନିୟମିତ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥାନ କେଉଁଠି ହେଲେ ନାହିଁ ।

ଗାଇଡ଼୍ କିନ୍ତୁ ଜାଣେ, କେଉଁ ପଥ ଦେଇ କେତେବାଟ ଯିବା ପରେ ଶେଷକୁ କେଉଁଠି ଶୁଭଟା ପାଇଁ ମଣିଷକୁ ଆଶ୍ରୟ ମିଳିବ । ଆଶ୍ରୟଦାତା ଡକାୟତ୍ ହୋଇପାରେ, ତଥାପି ଅତିଥିସଙ୍କ୍ରାନ୍ତରେ କୌଣସି ସତ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ ସେ କମ୍ ନଷ୍ଟା ଦେଖାଇବ ନାହିଁ । ବିଶେଷକରି ଗାଇଡ଼୍‌ଗୁଡ଼ାକ ସେହି କୁଟୀରବାସୀମାନଙ୍କର ଅତି ପରିଚିତ । ଅନେକଙ୍କର ଆତ୍ମୀୟ ମଧ୍ୟ । ତା'ର ଖାତିରରେ ଯେ କୌଣସି ବିଦେଶୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକକୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ଆଦର-ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରିବାକୁ କୁଟୀରବାସୀ ସବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଦରିଦ୍ର ଏ କଥା ଠିକ୍, ହେଲେ ଶତତେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଜିପ୍ସେନ୍ ଆଦି ଅନ୍ୟ ବିନିମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ହେଲେ, କେବେ ପଇସାଟିଏ ଦେଇପାରି ନାହିଁ । ଅତିଥି ପାଖରୁ ପୁଣି ପଇସା ! ତା'କଣ ନିଆଯାଇ ପାରେ । ଅନେକ ବାଧାବାଧକରା

କରିବାରୁ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଦିନେ କେବଳ କହିଥିଲା—“ଯଦି ଦେବାକୁ
ଗୁଡ଼ି, ଗୋଟାଏ ପିଣ୍ଡଲ ପରେ ପଠାଇ ଦେଇପାର ।”

ପିଣ୍ଡଲ ? ଅବାକ୍ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଜୟେନ୍... ।

“ଓଃ...ଗୁଡ଼ି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ବୋଧହୁଏ । ସ୍ୱାମୀ ମୋର ଛୁଗା ।
ବାହାରର ଗୋଟାଏ ବଦମାସ ପ୍ରାୟ ଆସି ମୋତେ ହଇରାଣ କରୁଛି ।
ଗୋଟାଏ ପିଣ୍ଡଲ ହେଲେ, ତାର ପ୍ରେମ କରିବାର ସଉକଟା ମୁଁ
ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଛାଡ଼ାଇ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।”...

ଏଇ ଦୁର୍ଗମ ପାବତ୍ୟାଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ଦୁର୍ଗମ ସ୍ଥାନ
ହେଲା—‘ଓଟା’ ଉପତ୍ୟକା । ବଡ଼, ସାନ ଆଉ ମଝିଲ କସମର ପଥର-
ରୁଡ଼ାକରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଏମିତି ଛୁଇଁ ହୋଇ ରହିଛି ଯେ, ଘୋଡ଼ାରେ
ଚଢ଼ି ତା ଭିତର ଦେଇ ସାତାୟାତ କରିବା ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ
ଘୋଡ଼ା ନେଇ ଗାଇଡ୍ ଆଗରେ ଆଗରେ ବାହା କଢ଼ାଇ ଚାଲିଥାଏ ।
ଜୟେନ୍ ଆଉ ଜୁଲିୟେନ୍ ପଥର ସନ୍ଧି ଭିତର ଦେଇ ଆଗପଛ ହୋଇ
ଚାଲିଥାଆନ୍ତି ।

ଏ ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଜଳ ପ୍ରବାହର ଅଭାବ ନାହିଁ, ଜଳର ଧାର
ଉପରେ ଖଣ୍ଡେ ବାଉଁଶ ନଳ ରଖି ଛେଳି ରଖିଆଳମାନେ ଯେତେବେଳେ
ଛକ୍କା ସେତେବେଳେ ଜଳପାନ କରି ପାରନ୍ତି । ପାହାଡ଼ିଆ ପଥରେ
ସେଉଁମାନେ ଯାନ୍ତ୍ରୀ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଇଥିପାଇଁ ସାଙ୍ଗରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ
ବାଉଁଶ ନଳ ରଖିଥାଆନ୍ତି । ସେମିତି ଖଣ୍ଡେ ନଳ ନେଇ ଜୟେନ୍ ମଧ୍ୟ
ଜଳଧାରରୁ ଜଳ ପାନ କଲା । ଜୁଲିୟେନ୍ ମଧ୍ୟ ବାଉଁଶଲ ନାହିଁ । ଶେଷକୁ
ଉଭୟେ ମଜା କରିବାକୁ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ବାଉଁଶ ନଳରେ ମୁହଁ ଦେଇ
ଥରେ ଜୟେନ୍ ଟିକିଏ ଜଳ ଶୋଷି ନେଉ ନେଉ ଜୁଲିୟେନ୍ ସେଇ
ନଳଟା ଛାଡ଼ାଇ ଟିକିଏ ଜଳ ଶୋଷିନିଏ । ଶେଷକୁ ନଳ ଭିତର ଦେଇ
ମୁହଁକୁ ମୁହଁ ଜଳର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ଚାଲିଲା । କିଛି ବେଳ ପରେ
ଗୋଟାଏ ଅନିବାର୍ତ୍ତ୍ୟ ପ୍ରେମୋନ୍ମାଦର ବିହ୍ୱଳତାରେ ଜୟେନ୍ ଆମ୍ବୁହର
ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଏକାନ୍ତ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ଜାବୋଡ଼ି
ଧରିଲା ସେ ।...

ଅନେକ ବଳମ୍ବରେ ପଥରଶଯ୍ୟା ଛାଡ଼ି ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ଉଠନ୍ତି, ଗାଈଡ଼ ବହୁ ଦୂରରେ ଘୋଡ଼ାଟାକୁ ବାନ୍ଧି ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ଫେରି ଆସୁଛି ।

“ପଥଶ୍ରମରେ ଟିକିଏ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିଲୁ ।”—ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ମିଛ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଶେଷକୁ ମ୍ୟାକୁଇ ଅଞ୍ଚଳରୁ ବାହାର ଆସିଲେ ସେମାନେ । ଏଥର ଜନବସତି ଦେଇ ସହରକୁ ଫେରିବାକୁ ହେବ । ଗାଈଡ଼ର ଆଉ ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଗାଈଡ଼କୁ ବିଦାୟ କରିବା ସମୟରେ ଜୁଲିୟେନ୍ କହିଲା—
“ମୋର ଯାହା କିଛି ଅର୍ଥ ଥିଲା—ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଗଲାଣି ! ମା’ ତୁମକୁ ଯେଉଁ ଦୁଇ ହଜାର ଫ୍ରାଙ୍କ ଦେଇଥିଲେ ସେଥିରୁ କିଛି ମୋତେ ଦିଅ ।...”

ଜିୟେନ୍ ଥଳୀଟାକୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ହାତରେ ତୋଳି ଦେଲା । କହିଲା—“ଥଳୀଟା ତୁମର ପାଖରେ ଥାଉ ।” ଏତିକି କହି ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା ସେ । କାରଣ କାହାକୁ ପାରଶ୍ରମିକ ବା ବକସିୟ ଦେବାବେଳେ ଜୁଲିୟେନ୍ ଏମିତି ଦର କଷାକଷି କରେ ଯେ, ଜିୟେନ୍ ଲଜ୍ଜାରେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼େ । ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହୋଇଯାଏ । ‘ଯେଉଁ ପଇସାଟା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଗଲା, ସେଇଟା ଆଉ ହାତରେ ରହିଲା ନାହିଁ,’—ଏହି ସ୍ଥୁଳ ମାତବାକ୍ୟଟିକୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ଭୁଲିପାରେ ନାହିଁ ।

ପ୍ୟାରସ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ଜିୟେନ୍ ଗ୍ରାବିଲ, ଘରକୁ ଫେରିଯିବା ପୂର୍ବରୁ କିଛି କଣାକଣି କରିବ । ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ କହିଲା—“ମୋ ଥଳୀଟା ଦିଅ ।”...

“ଥଳୀ ? ତୁମେ କଣ କରିବ ଥଳୀଟା ଦେଇ ? କେତେ ଦରକାର କହୁନ ।” ବରକ୍ତ ମିଶା ଉର୍ଜୀରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଜୁଲିୟେନ୍ ।

“ମୁଁ ତ ତୁମକୁ ସେଇଟା କେବଳ ରଖିବାକୁ ଦେଇଥିଲି—”

“ରଖିଛି ତ ! ତୁମ ପାଖରେ ରହିବା ଅପେକ୍ଷା ମୋ ପାଖରେ ରହିବା କଣ ଅଧିକ ନିରାପଦ ନୁହେଁ ? ଏଇ ନିଅ ଶହେ ଫ୍ରାଙ୍କ, ଟିକିଏ

ହସାବ କରି ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିବ । ଯେଉଁଟା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଯିବ, ସେଇଟା ଆଉ ହାତକୁ ଫେରିବ ନାହିଁ—।”

ଜିୟେନ୍ ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା । ସେ ମାରବ ରହିଲା । କିଶାକିଶିର ସଉକ ତାର ଗୁଡ଼ଗଲା । ସେ ଠିକ୍ କଲା, କେବଳ ଗୋଟିଏ ପିସ୍ତଲ୍ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି କଣିବ ନାହିଁ । ପିସ୍ତଲ୍‌ଟା ନ କିଣିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ, କାରଣ ପାହାଡ଼ୀ ହିଅକୁ ସେ କଥା ଦେଇ ଆସିଛି ଯେତେବେଳେ, ହିଅଟିର ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ତା ନିକଟକୁ ପିସ୍ତଲ୍‌ଟିଏ ପଠାଇବ ।...

ଜିୟେନ୍ ଆଉ ଜୁଲିୟେନ୍ ‘ପପଲର୍ସ୍’କୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ଜୁଲିୟେନ୍ ତା’ର ଗୁଣ୍ଡରକୁ ଫେରିଯିବାର ନାଁ ବି ଧରୁ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥାୟୀଭାବରେ ସେ ଶୁଣ୍ଠରଘରର ବାସୀନା । ଶେଷକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ବ୍ୟାରନ୍ ବେଡ଼ିଂ ବାନ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ବ୍ୟାରନେସ୍‌କୁ ନେଇ ରେସ୍‌ସ୍‌ରେ ଥିବା ଘରେ ସେ ଏଣିକି ଯାଇ ରହିବେ ବୋଲି ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଗୁଡ଼ାଏ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଛି । ଦେଖାଶୁଣା ନ କଲେ ଚଳିବ କିମିତି ?

ମା’ ଆଉ ବାପା ଉଭୟେ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି ଶୁଣି ଜିୟେନ୍ ବଡ଼ ବିଷନ୍ନ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଗୋଟାଏ ଦିଗରୁ ସେ ନିଜକୁ ଯେପରି ଅପରାଧୀନା ମନେକରୁଛି, ଅନ୍ୟ ଦିଗରୁ ସେହିପରି ଆନନ୍ଦିତ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି ।

କୃପଣ ଜୁଲିୟେନ୍ ସହିତ ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କ ପରି ମର୍ଯ୍ୟାଦାବାନ୍, ଉଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ଏକତ୍ର ରହିବା କିପରି କଷ୍ଟକର, ଜିୟେନ୍ ତାହା ବେଶ୍ ଅନୁମାନ କରିପାରୁଥିଲା ।

ଜୁଲିୟେନ୍ ଗୋଟାଏ ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍‌ଙ୍କ ପୁଅ । ଅଭିଜାତ ବନ୍ଧ ତଥା ସମ୍ବନ୍ଧ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ମଣିଷ ଯେ ଏପରି କୃପଣ ହୋଇପାରେ, ଜୁଲିୟେନ୍ ତା’ର ଉଚ୍ଛ୍ଵସ ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଇ ପାରୁଛି ।

ପ୍ରାସାଦର ଅଧାଅଧ ଚାକର ଚାକରଣୀକୁ ସେ ସ୍ୱା ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର କରିଦେଇଛି । ଗାଡ଼ଟଣା ଘୋଡ଼ା ଦି'ଟାକୁ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦି କରି ଦେଇଛି ।

ତେବେ ସେ କଣ ଆଉ ଗାଡ଼ ଚଢ଼ୁ ନାହିଁ ? —ଚଢ଼ୁଛି... ‘ପ୍ରପଲ୍ଲର୍ସ୍’ ପ୍ରାସାଦର ଦୁଇ ଦିଗରେ ଦୁଇଟା ଗୁମ୍ଫାର । ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ହେଲେସୁଦ୍ଧା ନିଜ ହାତରେ ସେ ଖମାରଘର ଦୁଇଟା ରଖି ନାହାନ୍ତି ବ୍ୟାରନ୍ । ଦୁଇଟା ପ୍ରଜା ମାର୍ପତ୍ତରେ ସେ ଗୁମ୍ଫାର ଦି'ଟା ଛୁଡ଼ିଦେଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଖଜଣା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ଦି' ଚାକର ପ୍ରକାର ଟ୍ୟାକ୍ସ ମଧ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି । ଜୁଲିୟେନ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଛି । ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଟ୍ୟାକ୍ସ ଛୁଡ଼ି କରିଦେଇଛି । ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ ମାସକ ଭିତରେ ଥରେ ଦି'ଥର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଲେଖାଏଁ ଘୋଡ଼ା ସରବରାହ କରିବେ । ପ୍ରଜାଙ୍କ ଠାରୁ ଘୋଡ଼ା ଦି'ଟା ଆଣି, ଗାଡ଼ରେ ଯୋଗ ନୂତନ ବ୍ୟାରନ୍ ପରିବାର ଯେତେବେଳେ ବୁଲି ବାହାରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଦେଖିବାପରି ଦୃଶ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । କୁଇଲର୍ଡ୍ ଖମାରର ଘୋଡ଼ାଟା ବଳିଷ୍ଠ ଆଉ ତା'ର ଦେହର ରଙ୍ଗ ଧଳା ଥିବା ବେଳକୁ ମାର୍ଟିନ୍ ଖମାର ତରଫରୁ ଆସିଥିବା ଛୋଟ ତଟ୍ ଘୋଡ଼ାର ଧଳା ତମଡ଼ା ଉପରେ କଳା କଳା ଗୁପ । ଅପରୂପ ଘୋଡ଼... ତଥାପି— ।

ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ଏଇସବୁ କୃପଣ ସ୍ୱଭାବକୁ ହୁଏତ ବ୍ୟାରନ୍ ସହ୍ୟ କରିପାରନ୍ତେ; କିନ୍ତୁ ତା'ର ନିଷ୍ଠୁରତା ? ଦିନେ ମେରିୟାସ୍ ନାମକ ଛୋଟ ଚାକରଟୋକାକୁ ମାରୁ ମାରୁ ମାରିଦେବାକୁ ବସିଥିଲା ଜୁଲିୟେନ୍ । ବ୍ୟାରନ୍ ଆଉ ସହ୍ୟ କରିପାରିଲେନି । ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ ଧମକଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ସେଦିନ— । କିନ୍ତୁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ଯେପରି ବା'ରମ୍ବାର ନ ଘଟେ ସେକଥା ତ ପୁଣି ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଝିଅଟିର ମୁହଁକୁ ତ ଚାହିଁବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଇଥିପାଇଁ ‘ପ୍ରପଲ୍ଲର୍ସ୍’ ଛୁଡ଼ି ରେସ୍‌ସିଂଗ୍ ଚାକରବାକୁ ସେ ହୁଏତ ସ୍ଥିର କରି ନେଇଥିଲେ ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ରେଜାଲ୍ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ପୋଷାକ ଖୋଲିଦେଉଥିଲା ।
 ...ଜିପ୍ସେନ୍ କେତେଦିନଧରି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି, ରେଜାଲ୍‌ର ମନ ଯେପରି
 ମରିଯାଇଛି । ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଠିକ୍ ରହୁ ନାହିଁ । ପୁରୁଲ୍ ପୁରୁଲ୍ ଗାଲଦି'ଟାରେ
 ଏଣିକି ହନୁହାଡ଼ ବାହାର ପଡ଼ିଲାଣି । ଦେଖିଲେ ମନେହୁଏ, ସବୁବେଳେ
 ଯେମିତି ତାକୁ ଶୀତ କରୁଛି—ନ ହେଲେ ସବୁଦିନ ଗୋଟାଏ ମୋଟା
 କନାର ପୋଷାକ ସେ ପିନ୍ଧିଲା କାହିଁକି ? ଏତେ ଡେଇଁବୁଲିବା ପରି
 ଅସ୍ଥିର ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଯାହାର ଥିଲା, ସିଏ ଏମିତି ଶୋଇରହିବାକୁ ଭଲପାଉଛି
 କାହିଁକି ??

ଜିପ୍ସେନ୍ ମଝିରେ ମଝିରେ ପଚାରିଛି—“କଣ ହୋଇଛି ତୋର
 ରେଜାଲ୍ ?”—ପ୍ରତି ଥର ସେ ଚଢ଼ାଗଲାରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଛି—“କଣ
 ହେବ ମ ? ହେବ ଆଉ କଣ ?? କିଛି ହୋଇନା...”

କିନ୍ତୁ ସେଦିନ— ।

ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ରାତିରେ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇ ସାରି ହଠାତ୍ ସେ
 ଆଲଣା ପଛକୁ ଯାଇ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ଜିପ୍ସେନ୍ ସେତେବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ର
 ଘୋଡ଼ିହୋଇ ଶୋଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି— ।

ଜୁଲିପ୍ସେନ୍ କର୍ମିକାରୁ ଫେରିବା ପରେ ଏବେ ଅଲଗା କକ୍ଷରେ
 ଥାଏ । ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ଶୟନକକ୍ଷକୁ ମାସକ ଭିତରେ ଥରେ ଦି'ଥର
 ରାନ୍ଧିଯାଏନ କରିବାକୁ ଯାହା ଆସେ । ଜିପ୍ସେନ୍ ଏଥିରେ ସେତକ ଖୁସି
 ସେତକ ଦୁଃଖିତ ମଧ୍ୟ ।

ଖୁସି ଏଇଥିପାଇଁ ଯେ, ଜୁଲିପ୍ସେନ୍‌ର ପ୍ରେମନିବେଦନ ଶୁଣିଛି ।
 ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ଜୁଲିପ୍ସେନ୍‌ର ସେଇ ପଛତଟା
 ଯେପରି ଅତିମାତ୍ରାରେ ପାଶବିକ । ସେଦିନ ସେଇ କର୍ମିକାର ପାହାଡ଼ୀ
 ଉପତ୍ୟକାରେ ଯାହା ଦୃଷ୍ଟିଥିଲା ସେତକ, ତା'ଛଡ଼ା ଜିପ୍ସେନ୍ ନିଜେ
 କୌଣସି ଦିନ ନିଜ ଚରପରୁ ସ୍ବାମୀର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇବାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ
 ହୋଇ ନାହିଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ଜୁଲିପ୍ସେନ୍ ନିଜ ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ

ଅନ୍ୟ କିଛି ବାଛି ନେଲା, ଜିପ୍ସେନ୍ ମୁହଁ ଖୋଲି ନାହିଁ । ସତେ ଯେପରି ସେ ବଞ୍ଚିଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟଦିଗରୁ—ଅସୁଖୀ ହେବାର ସୂଚକ କାରଣ ସେ ନାହିଁ ତା ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଜଣେ ସମର୍ଥ ପୁରୁଷ ନିକଟରେ ତା’ର ରୂପ ଆଉ ଯୌବନର କିଛି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ, ଏପରି ଭାବନା କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ପକ୍ଷରେ କେବେ ହେଲେ ରୁଚିକର ହୋଇ ପାରେନା । ତା ଛଡ଼ା ସିଏ ପୁଣି ତାର ସ୍ୱାମୀ । କେଇଟା ଦିନ ବା ହେଲ ସେମାନଙ୍କର ବିବାହ ? ପୁ’ର ଭିତରେ ସେମାନଙ୍କର ସବୁ ଆକର୍ଷଣ କଣ ଶେଷ ହୋଇଗଲା ?? ଏତେ ଶୀଘ୍ର ରଞ୍ଜିତାଲିକାରେ ସାମିଲ ହୋଇଗଲା ସେ ??...

ଏତେ ଦିନ ଧରି କେତେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ଅନ୍ତରରେ ଜମାଟ ବାନ୍ଧିଯାଇଛି । ହୁଏତ ଗୋଟାଏ କିଛି ଅଦୃଶ୍ୟ ଘଟି ସାରନ୍ତାଣୀ—କେବଳ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ଆତ୍ମସମ୍ମାନବୋଧ ଯାହା ଅନ୍ତରସ୍ଥ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ।

ଜିପ୍ସେନ୍ ଆଜି ଆସିବନି, ଏଣୁ ଜିପ୍ସେନ୍ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ଶୋଇବାର ଯୋଗାଡ଼ କରୁଛି । ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ, ଇଏ କି ଶବ୍ଦ ?... ଏମିତି ଆଉଁସ୍ ସ୍ୱରରେ କିଏ ଗୁମୁରି ଉଠୁଛି । କିଏ, କେଉଁଠି ?? କାହିଁକି ???

ଏଇ ଘରେ ନା କଣ ? କିଏ ହୋଇ ପାରେ ?— ରୋଜାଲା ? ସିଏ କଣ ଏତେବେଳେଯାଏଁ ଏ ଘରେ ଅଛି ? ଭୁଲି ଯାଇନି ? ହଁ—ଏ ସ୍ୱର ତ ତାର... ଅସମ୍ଭବ କଣ । ଜିପ୍ସେନ୍ ତ ଅନେକ ଦିନୁ ରୋଜାଲା ଅସୁସ୍ଥ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରୁଛି । ରୂପି ରଖିଥିବା ରୋଗଟା ହଠାତ୍ ହୁଏତ ଆଜି ବଢ଼ିଯାଇ ପାରିଥାଏ—

ଶୋଇ ରହିଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ତକିଆ ଉପରୁ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲା ଜିପ୍ସେନ୍ । କାନେଇ ଶୁଣିଲା କିଛି ସମୟ । ତା’ ପରେ ଚିତ୍କାର କରି ଡାକିଲା—“ରୋଜାଲା...ରୋଜାଲା...” ।

ତଥାପି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । କାତର ସ୍ୱରଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ତା’ପରେ ଫୁଣି ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଟିକିଏ ବଢ଼ିଯିବା ପରି ଜଣାଗଲା ।

ଜିୟେନ୍ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଛୁଟିଗଲା ଆଲଣା ପାଖକୁ । ଆରେ
 ...ବେଜାଲୁ ତ ? ଏଠାରେ ଶୋଇ ଏମିତି କାନ୍ଦୁଛି କାହିଁକି ??...

ବେଜାଲୁର ଲୁଗା ତଳେ କଣ ଗୋଟାଏ ଯେମିତି ହଲିଲା ପରି
 ଜଣାପଡ଼ୁଛି । କଣ ଗୋଟାଏ ଶିଶୁ ନା କଣ ?

ପରଦିନ ଜିୟେନ୍ ପାଖକୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ଆସିଲା । କଥା
 ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ କହିଲା—“ତାକୁ ନେଇ କଣ କରିବ ଗୁରୁଛ ?”

“କାହାକୁ ନେଇ ? ବେଜାଲୁକୁ ?? କଣ ଆଉ କରିବ ?” ଅବାକ୍
 ହୋଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ଜିୟେନ୍ ।

“କଣ କରିବ ? ପୁଅ’ର ଅର୍ଥ ବୁଝିପାରୁନ ? ତା’କୁ ତ ଆଉ ଏ
 ଘରେ ରଖାଯାଇପାରେନା ..” ଜୁଲିୟେନ୍ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲା ।

“ରଖାଯାଇ ପାରେନା ? କାହିଁକି ??”

“—କାହିଁକି, ଏକଥାଟା କଣ ବୁଝାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ଗୋଟାଏ
 ଦୁଷ୍ଟରୀ ନାହିଁ । ବିଭାବର ନାଁ ଗଛ ନାହିଁ—ସେଥିରେ ପୁଣି ମା’
 ହୋଇ ବସିଲଣି । ତାକୁ ଯଦି ଏ ଘରେ ରଖାଯାଏ, ବଦନାମ ହେବନି
 ଆମର ? କୁଳମିକୁ ପ୍ରଣୟ ଦେଉଛୁ ବୋଲି ସମାଜ ଆମକୁ ବାସନ୍ଦ
 କରିବନି ଗୁରୁଛ .. ।”

ଜିୟେନ୍ ସ୍ଵଭାବତଃ ଶାନ୍ତ ହେଲେ ବି ଏ କଥା ଶୁଣି କଠୋର
 ହୋଇଉଠିଲା—“ବଦନାମ ଭୟରେ ବେଜାଲୁକୁ ମୁଁ ଘରୁ ବାହାର
 କରିଦେବି ? ସିଏ କଣ ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟା ଦାସୀ ପରି ହେଇଛି ନା କଣ ?
 ସିଏ ମୋର ଧାଇମା’ର ଝିଅ । ଏଇଘରେ ଆମେ ଦି’ଜଣ ମଣିଷ
 ହୋଇଛୁ । ଏକ ସ୍ତନରୁ ଶିର ଖାଇ ବଢ଼ିଛୁ । ...ବାସନ୍ଦ ହେବ ?
 ଦେଖାଯାଉ କିଏ ବାସନ୍ଦ କରୁଛି । ପାଦ୍ରୀ ପିକୋ ଆଦୌ ସେ ଧରଣର
 ଲୋକ ନୁହନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧ ବୁଦ୍ଧି ଅଛି, ଦୟା ମାୟା ଅଛି ।”

“ତା ହେଲେ ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ କଣ କରିବ ଭାବୁଛ ?” ବିବ୍ରତ ହେବା ପରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲ ଜୁଲିୟେନ୍ ।

“କରିବ । ନିଶ୍ଚୟ କିଛି କରିବ । ରୋଜାଲାର ପୁଅ ହୋଇଛି । ପିଲାଟି ବାପ କିଏ ସେଇଟା ପ୍ରଥମେ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଏଁ ରୋଜାଲକୁ କିଛି ପଚାରିବ । ସେ ଟିକିଏ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଡ଼ାକିବା ମାତ୍ରେ ତାକୁ ପଚାରିବ । ନିଶ୍ଚୟ କହିଦେବ ସେ । ନ କହିବାର କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । ଜାଣି ସାରିବା ପରେ ତୁମକୁ ଯାଇ କହିବ । ପାଦ୍ରୀ ପିକୋଙ୍କୁ କହିବ ଲେକଟାକୁ ଡାକି ଆଣିବେ । ସେ ଯେପରି ରୋଜାଲକୁ ବିବାହ କରେ ସେଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ବାହା ହେବାକୁ ହେବ ତା’କୁ... ।”

ଜୁଲିୟେନ୍ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠିଲା—ସତେ ଯେପରି ତା ଦେହରେ କିଏ ଗୋଟାଏ ନିଆଁ ଖୁଣ୍ଟା ମାଡ଼ି ଦେଉଛି । ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା ସେ—“ହେବ, ବାହା ହେବ । ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ ।” କହୁ କହୁ ଘର ଭିତରୁ ଛୁଟି ବାହାରି ଗଲା ସେ । ଗଲବେଳେ—‘ସ୍ତ୍ରୀ ଜାତିଟା ହିଁ ମୂର୍ଖ’... ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଉ ଦେଉ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଜୁଲିୟେନ୍ ।

ରୋଜାଲ ତା’ ପାଖରେ କିଛି ଗୋପନ ରଖିବ ନାହିଁ, ଏ ବିଷୟରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଜିୟେନ୍‌ର । କିନ୍ତୁ ସେ ଆଶା ତାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଜିୟେନ୍ ରୋଜାଲ ମୁହଁରୁ ତାର ପ୍ରୟୋଗ ଜଣକ କିଏ ଜାଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଜିୟେନ୍ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବି କେବଳ କାନ୍ଦିବା ବ୍ୟତୀତ ରୋଜାଲ କିଛି ଉତ୍ତର ଦିଏ ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ଜିୟେନ୍‌ର ଜିଦ୍‌ରୁ ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରି ଚାଲି ଯାଏ ।

ରୋଜାଲର ପୁଅଟାକୁ ଗୋଟାଏ ଧୁଆଁ ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦିଆ ଯାଇଛି । ଜିୟେନ୍ ନିଜେ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । କାରଣ ରୋଜାଲର ମତିଗତ ଠିକ୍ ନାହିଁ । ପିଲାଟାର ଯତ୍ନ ନେବା ତା ଦ୍ୱାରା ହୋଇ ପାରିବନି । ତା ଛଡ଼ା ତା ଠାରେ କିର କାହିଁ ? ପିଲାଟା ବଞ୍ଚିବ କେମିତି ?

ଦିନ ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି । ପ୍ରତିଦିନ ଜୟେନ୍ ରୋଜାଲାର ମୁହଁ ଖୋଲିବାକୁ ଅରେ ଅନ୍ତତଃ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ରୋଜାଲାର କିନ୍ତୁ ସେଇ ଏକ ପ୍ରକାର ଆଚରଣ । ଖାଲି ଗୁଡ଼ାଏ କନ୍ଦାକଟା, ତା ପରେ ପୁଣି ସେମିତି ପଳାୟନ । ଜୟେନ୍ ହମଶ ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତଥାପି ଟାଣ ଗଳାରେ ରୋଜାଲକୁ ସେ କିଛି କହି ପାରୁ ନଥିଲା ।

ସମୟ କାହାରିକ ଅପେକ୍ଷା କରେ ନାହିଁ । ଏବେ ନିଜ ଶରୀରରେ ମଧ୍ୟ କିଛିଟା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି ଜୟେନ୍ । ତାର ଉୟ ହେଉଛି— ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଆଶା ସମୟ ସମୟରେ ତାକୁ ବିହଳ କରି ତୋଳୁଛି । ସେଇ ଆଶା ସହିତ ଏକ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ପୁଲକ ଜଡ଼ିତ । ଆସୁଛି...ତା କୋଳକୁ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଶିଶୁଟିଏ ଆସୁଛି...

ମଝିରେ ମଝିରେ ଶରୀରଟା ଖୁବ୍ ଖରାପ ଲାଗେ । ଏମିତି ବେଳାରେ ମା' କଥା ମନେ ପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ମା' କାହିଁ କେତେ ଦୂରରେ । ଯଦି ଦେହ ବେଶି ଖରାପ ଲାଗେ ତା'ହେଲେ ମା'କୁ ଆସିବା ପାଇଁ ଲେଖିବ । କିନ୍ତୁ କଣ ଲେଖିବ ? ଲେଖିବାକୁ ଲିଜ ଲିଗିବନି ?? —ଜୟେନ୍ ପୁଣି ଭାବୁଥିଲା, ଉପାୟ କଣ...ଲଜ୍ଜା କଲେ ତ ଆଉ ଚଳିବନି । ବାଧା ହୋଇ ଦିନେ ଲେଖିବାକୁ ହିଁ ହେବ । ତା'ଛଡ଼ା ସେମାନଙ୍କ କଥାତ ପୁଣି ଭାବିବା ଉଚିତ । ଏକଥା ଶୁଣିଲେ ସେମାନେ କେତେ ଖୁସି ନ ହେବେ । ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ଆନନ୍ଦରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବାର କି ଅଧିକାର ଅଛି ଜୟେନ୍‌ର... ?

ସେଦିନ ରାତିରେ ଦେହଟା କାହିଁକି ଖୁବ୍ ଖରାପ ଲାଗୁଥିଲା । ଜୟେନ୍ ଭାବିଲା, ରୋଜାଲକୁ ଡାକିବ । ଜଣେ କେହି ପାଖରେ ରହିବା ଭଲ । କେତେବେଳେ କିଛି ହେବ କିଏ ଜାଣେ ।

ଉଠିବାକୁ କଷ୍ଟ ହେଉଛି । ତଥାପି ଉଠିଲା । ରାତି ପୋଷାକ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ଗୁଦର ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ତଳ-ମହଲକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା ଜୟେନ୍ । ରୋଜାଲର ଶୋଇବା ଘରଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଲା ।...

କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ? ରୋଜାଲା ଗଲା କୁଆଡ଼େ ? ବଛଣା ଖାଲି !
ତା' ହେଲେ ଗଲା କୁଆଡ଼େ ? ତଥାପି କଣ ସେ ତା'ର ହତଭାଗ୍ୟ
ପ୍ରଣୟୀକୁ ଭୁଲିପାରି ନାହିଁ ? ଏଣିକି ତା' ପ୍ରତି ଟିକିଏ କଠିନ ହେବାକୁ
ହେବ । ତା'ର ଭଲ ପାଇଁ ତାକୁ ଶାସନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଜିୟେନ୍ ନିଜ କଷକୁ ପୁଣି ଫେରି ଆସିଲା । କଷ୍ଟ ବଡ଼ିଛି । ଜଣକୁ
ପାଖରେ ନ ରଖିଲେ ଆଉ ଚଳିବ ନାହିଁ । ତେବେ କଣ ଜୁଲିୟେନ୍‌କୁ
ଡାକିବ ?...

ଯେତେ ଅନିଚ୍ଛା ଆଉ ନା କାହିଁକି, ଜିୟେନ୍‌କୁ ଶେଷକୁ
ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ଶୟନ କକ୍ଷକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଅସ୍ବାଭାବିକ କଷ୍ଟ ହେଉଛି
ତା'ର । ଏକା ରହିବାକୁ ସାହସ ହେଉ ନାହିଁ । ଜୁଲିୟେନ୍‌ଗାରୁ
ଗୋଟାଏ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଡାକି ନ ଆସିଲେ, ଆଜି ରାତିରେ କେବେହେଲେ
ସେ ଏକା ରହି ପାରିବନି ।

କାନ୍ଥକୁ ଧରି ଧରି ଜିୟେନ୍, ଜୁଲିୟେନ୍‌ର କକ୍ଷ ଭିତରେ ଯାଇ
ଛୁଡ଼ା ହେଲା । ଟେବୁଲ ଉପରେ ମହମବଟା ସେତେବେଳଯାଏ ଜଳୁଛି ।
ଶୀତ ସ୍ତ୍ରୀମିତ ଆଲୋକରେ, ପୁଷ୍ପ ନ ହେଲେ 'ବି' ଘରର ସବୁ ଜନସ
ଦେଖି ହେଉଛି ।

ସ୍ବାମୀ ଶୋଇଛନ୍ତି...ଜିୟେନ୍ ଡାକିଲା । ଜିୟେନ୍‌ର କଣ୍ଠସ୍ବର
ଶୁଣି ଘୋଡ଼ ହୋଇଥିବା ଚାନ୍ଦର ଭିତରୁ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଯିଏ ଉଠି
ବସିଲା, ସେ ଜୁଲିୟେନ୍ ନୁହେଁ—ରୋଜାଲା ।

ନିଶ୍ଚୟ ରୋଜାଲା । ଉଠି ବସିବା ମାତ୍ରେ ସେଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ
ଆଲୋକରେ ମଧ୍ୟ ଜିୟେନ୍ ପରିଷ୍କାର ଦେଖି ପାରୁଛି ସେ ରୋଜାଲା ବ୍ୟତୀତ
ଆଉ କେହି ନୁହେଁ । ନିଶ୍ଚୟ—ନିଶ୍ଚୟ ସେ ରୋଜାଲା ।...

ଗୋଟାଏ ଖସି ଚିତ୍କାର ଜିୟେନ୍‌ର ଅଜାଣତରେ ତା ମୁହଁରୁ
ବାହାର ଆସିଲା । ସେଇ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଜୁଲିୟେନ୍ ମଧ୍ୟ ଉଠି ପଡ଼ିଲା ।

କିଏ ? କଣ ହେଲା ? କିଏ ଜିୟେନ୍ ? ତୁମେ ଏଠାରେ
କାହିଁକି ? ତୁମେ ଏତେବେଳେ ଏଠାରେ ?...

ଜୁଲିୟେନ୍ ବୋଧହୁଏ ତାକୁ ଠେଲି ଘର ଭିତରୁ ବାହାର କରି ଦେବାକୁ ଆଗେଇ ଆସୁଥିଲା । ଜିୟେନ୍ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଜୁଲିୟେନ୍ ତାରି ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛି ଦେଖି, ସେ ପୁଣି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, ଆଉ ଝଡ଼ ବେଗରେ କନ୍ଧିଉଠୁ ବାହାରି ଗଲା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ? ଟିକିଏ ପୂର୍ବରୁ କାନ୍ଥକୁ ଭରା ନ ଦେଲେ ଜିୟେନ୍ ପାଦେ ହେଲେ ଚାଲିପାରୁ ନ ଥିଲା, ଅଥଚ ବର୍ତ୍ତମାନ ତା ଦେହରେ ସତେ ଯେପରି କେଉଁ ଏକ ଆୟୁରିକ ଶକ୍ତି ପ୍ରବେଶ କରିଛି । ସେଇ ଜିୟେନ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶ୍ୱାସରେ ଏ କନ୍ଧରୁ ସେ କନ୍ଧ, ଉପରୁ ତଳ, ତଳ ତାଲରୁ ବ' ତାଲା, ବ' ତାଲାକୁ ତଳକୁ ଛୁଟି ଚାଲିଛି ।

ଜୁଲିୟେନ୍ ତା ପଛରେ ଛୁଟିଛି । ଜିୟେନ୍ କଣ ଯେ କରି ବସିବ ତା' କଣ ଠିକ୍ ଅଛି ? ରେଜାଲକୁ ସେ ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ଶଯ୍ୟାରେ ଦେଖିଛି । ଏହି ଆବିଷ୍କାରର ବିଶ୍ୱସିକା ହୁଏତ ତାକୁ ପାଗଳ କରିଦେବ । ପାଗଳ ନ ହେଲେ ଏମିତି ଚିତ୍କାର ସେ କରନ୍ତା କାହିଁକି ? ଦିଗ୍‌ବିଦିଗ୍ ଜ୍ଞାନ ହରାଇ ଏଣେ-ତେଣେ ଏମିତି ଛୁଟନ୍ତା କାହିଁକି ?

ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ବିଶ୍ୱାସ, ଜିୟେନ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ କିଛି ଗୋଟାଏ କରି ବସିବ । ସେଇଥିପାଇଁ ତାକୁ ଧରି ରଖିବା ପାଇଁ ସେ ନିଜେ ତା ପଛେ ପଛେ ଧାଇଁଛି । ଜୁଲିୟେନ୍ ତାକୁ ଥେତେ ଅନୁସରଣ କରୁଛି— ଜିୟେନ୍‌ର ନୋଥ, ଘୃଣା ଆଉ ଭୟ ସେତେ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । କୌଣସି-ମତେ ସେ ଜୁଲିୟେନ୍ ହାତରେ ଧରି ଦେବ ନାହିଁ, ଏଇଟାହିଁ ତାର ଏକମାତ୍ର ସଙ୍କଳ୍ପ । ସବୁ ଚିନ୍ତାକୁ ଦୂରେଇ ଦେଇ କେବଳ ସେଇ ଗୋଟାଏ ଚିନ୍ତା ତା ମଥାରେ ହିମାଗତ ଖେଳିକୁଲୁଛି । ନା— ଧରି ଦେବନି ସେ । ଜୁଲିୟେନ୍ ହାତରେ ଧରି ଦେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ପ୍ରାସାଦର ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ସଦର ଦରଜା ଖୋଲି ବାହାରର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ମିଳାଇଗଲା ଜିୟେନ୍ ।

ଜୁଲିୟେନ୍ ପଛରେ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ପାଗଳ ପରି କୁଟିଛି ଜିୟେନ୍‌କୁ ଧରି ରଖିବା ପାଇଁ । “ଜିୟେନ୍—ଜିୟେନ୍” ବୋଲି ପାଗଳପରି ଚିତ୍କାର କରୁଛି... ।

ଜିୟେନ୍ କିନ୍ତୁ ଗାଡ଼ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଆଲେକ ଜାଲି, ଚାକର-ବାକରମାନଙ୍କୁ ଉଠାଇ, ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି, ବାହାରିବା ବେଳକୁ ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ବହୁତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ଜିୟେନ୍—ଅଗ୍ରଗଣୀ, ପାଗଳମା ଜିୟେନ୍, ରୁଦ୍ଧଶ୍ୱାସ ହୋଇ ‘ପପଲର୍ସ’ ପ୍ରାସାଦର ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରି, ଅତି ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ ଦୌଡ଼ୁଛି । ଯେପରି ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ପୁଣି ତା’କୁ ଆଉ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ନ ହୁଏ..... ।

ବଗିଚା । ବଗିଚା ପରେ ଜଙ୍ଗଲ । ଜଙ୍ଗଲ ପରେ ପାହାଡ଼ । ପାହାଡ଼ ଶେଷକୁ ଏକ ବିରାଟ ଗହ୍ୱର । ସେହି ଗହ୍ୱର ଅତିକ୍ରମ କରି ନ ପାରି ନିରୁପାୟ ଜିୟେନ୍ ତାରି କଡ଼ରେ ଚଢ଼ି ହୋଇ ବସି ରହିଲା । ଗହ୍ୱର ସେ ପାଖରେ ପୁଣି ପାହାଡ଼ । ସେଇ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ଏଇ ଅନ୍ଧାରରେ ମଧ୍ୟ ଆଖିରେ ପଡ଼ୁଛି ଗୋଟାଏ ସୀମାହୀନ ମହାସମୁଦ୍ର । ଜିୟେନ୍ ବେଶ ବୁଝି ପାରୁଥିଲା । ସେଇ ଅନନ୍ତ ଜଳଭଣ୍ଡ ତଳେ ପ୍ରତାରତା ଜିୟେନ୍‌କୁ କଣ ଏଇ ରାତିରେ ଟିକିଏ ଶାନ୍ତର ଆଶ୍ରୟ ମିଳିବ ନାହିଁ ?

ଏଇ ଯେ ପାଟିଭୁଣ୍ଡି ଶୁଣାଯାଉଛି । ଜୁଲିୟେନ୍ ଆଲୁଅ ଓ ଲୈକବାକ ନେଇ ଆସୁଛି ବୋଧହୁଏ । ଜିୟେନ୍ ପୁଣି କୁଟିବାକୁ ଉପକ୍ରମ କରୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେଇ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଶକ୍ତି—ହଠାତ୍ ଅନୁହୀତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଉଠି ପାରିଲାନି ଜିୟେନ୍ ।

ଜୁଲିୟେନ୍ ଆସି ସେଠାରୁ ତାକୁ ଡୋଳି ନେଇଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଜିୟେନ୍‌ର ଜ୍ଞାନ ଲେପ ପାଇ ଯାଇଥିଲା । ଇର୍ସ—ଆଉ କିଛି ସେ ପାଖକୁ ଟଳିପଡ଼ିଥିଲେ ଧାରରେ ନ ପଡ଼ି ଅତଳଗହ୍ୱର ଭିତରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥାନ୍ତା ବିରୁଦ୍ଧ... ।

ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଯେତେବେଳେ ଜ୍ଞାନ ଫେରିଲା, ସେତେବେଳକୁ ମା
ତା ପାଖରେ ବସିଛନ୍ତି । ଅସୁସ୍ଥା ସେ । କେବଳ ଖଣ୍ଡେ ଚାରିବାସ
ପରିଧାନ କରି ଗହର ଚାରିରେ ସମୁଦ୍ର ଉପକଣ୍ଠରେ ପଡ଼ି ରହିବା
ଫଳରେ ଏଇ ଅସୁସ୍ଥତା—

ଜୁଲିୟେନ୍ ଶୁଶୁର ଆଉ ଶଶୁକୁ ବୁଝାଇ ଦେଇଛି, ଜୟେନ୍ଦ୍ର
ମସ୍ତିଷ୍କ ବିକୃତି ହୋଇଛି । ତା' ନ ହେଲେ ରାତିରେ ସେ ହଠାତ୍ ନିଜ
କନ୍ଧରୁ ପଦାକୁ ବାହାର ଯାଆନ୍ତା କାହିଁକି ? ବ୍ୟାଠନ୍ ଆଉ ବ୍ୟାଠନେସ୍
ସେ କଥାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ନାହାନ୍ତି । ଫଳରେ ଟିକିଏ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ
ଉଠିବା ପରେ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଯେତେବେଳେ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ—ସେ
ରାତିରୁ ତାର ମସ୍ତିଷ୍କ ଯଦିବା ଖରାପ ହୋଇଥାଏ, ତା' ହେଲେ ତାହା
ବେଜାଲକୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ଶୟ୍ୟାରେ ଶାୟିତା ଥିବାର ଦେଖିବା ଫଳରେ
ହୁଁ ହୋଇଛି । ସମସ୍ତେ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ଏ କଥାକୁ ପାଗଳାମୀ ବୋଲି ଉଡ଼ାଇ
ଦେଇଥିଲେ । କେହି ଜଣେ ହେଲେ ଏ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କଲେ ନାହିଁ ।
ଜୁଲିୟେନ୍ ମଧ୍ୟ ଏ ଅଭିଯୋଗକୁ ଅତି କଠୋରଭାବରେ ଅସ୍ୱୀକାର
କଲେ ।

ଜୟେନ୍ଦ୍ର କିନ୍ତୁ ନଚ୍ଛେଡ଼ିବନ୍ତା । ସେ ବ୍ୟାଠନ୍‌ଙ୍କୁ କହିଲା—‘ତୁମେ
ବେଜାଲକୁ ମୋ ପାଖକୁ ଧରି ଆଣିଦିଅ ।’ ସେ କଥାରେ ମଧ୍ୟ କେହି
କାନ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଏଥର ଭୟ ନକ ଭାବରେ ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ
ଆରମ୍ଭ କଲେ ଜୟେନ୍ଦ୍ର । ବ୍ୟାଠନ୍ ଭୟ ପାଇଗଲେ । ହୁଏତ ଏମିତି
ଚିତ୍କାର କଲେ, ଉତ୍ତେଜନାବଶତଃ ଝିଅର ରୋଗ ପୁଣି ବଢ଼ିଯାଇ-
ପାରେ । ଶେଷକୁ ମରି ବି ଯାଇ ପାରେ— । ଅଗତ୍ୟା ବେଜାଲକୁ
ଡାକି ନେଇ ଆସିଲେ ସେ । ତାକୁ ଦେଖିବାମାତ୍ରେ ଜୟେନ୍ଦ୍ର ତାର
ଗଳା ଚାପିଧରି କହିଲା—“କହ, ସତକହ, ସେ ରାତିରେ ତୁ ଜୁଲିୟେନ୍‌ର
ବିଛଣାରେ ଥିଲୁ କି ନାହିଁ ?”

ଜୟେନ୍ଦ୍ରର ରୁଦ୍ରମୁଖି ଦେଖି ବେଜାଲ ଏପରି ଭୟ ପାଇଗଲା
ଯେ, ସତ କଥାଟାକୁ ଆଉ ଚାପିରଖି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ କହି ପକାଇଲା
—ହଁ; ଥିଲି ।...

“ତାହାହେଲେ ତୋର ନସଲ ପିଲାଟା—ତର ବାପା କଣ ଏଇ ଜଳପୈନ୍?”

“ହଁ ।”

ଜଳପୈନ୍ ପ୍ରମୋଦ ହୋଇଗଲା । ଏତିକି ଶୁଣି ସାରିବା ପରେ ବ୍ୟାରନ୍, ଧନ୍ୟବାଦେଇ ରୋଜାଲାକୁ ସେ କସ୍ତୁରୀର ପଦାକୁ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

‘ପପଲ୍ୟ’ର ଅଶାନ୍ତର ଗୁପ୍ତା । ଜଳପୈନ୍ ଶୁଷ୍କଗ୍ରାସରେ ରାଗି ଯାଇଛି । ସେ ଚିତ୍କାର କରି କହୁଛି,—ଜଳପୈନ୍ ସହିତ ନସ ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିବାକୁ ଚାହେଁ, ନାହିଁ । ବବାହ ବଞ୍ଚେଇ କରିବ ସେ । ଏପରି ଖଲ, ଏପରି ପ୍ରବଞ୍ଚକ, ଏପରି ମତିଭ୍ରଷ୍ଟ ଲୋକଟାର ସଂସର୍ଗରେ ରହିବା ହିଁ ପାପ... ।

ବ୍ୟାରନ୍ ମଧ୍ୟ ଶୁଷ୍କଗ୍ରାସରେ ରାଗି ଯାଇଛନ୍ତି । ଜଳପୈନ୍‌କୁ ବାହାର କରିଦେବାକୁ ସେ ବନ୍ଧପରିକର । ବ୍ୟାରନେଷ୍ କିଛି ସ୍ଥିର କରି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଅସେ ନାହିଁ । ପରିବାରରେ ନସମିତ କିଛି ଗୁରୁତର ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖା ଦେଲେ ବ୍ୟାରନେଷ୍ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁତ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି । ଏଣୁ ଯାହା କିଛି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବାକୁ ପଡ଼େ ସବୁ ଏକା ବ୍ୟାରନ୍ ହିଁ ନିଅନ୍ତି ।

ଜଳପୈନ୍‌କୁ ତଡ଼ି ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରାୟ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଏହି ସମୟରେ ଦିନେ ପାଦ୍ରୀ ପିକୋ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ପ୍ରଥମତଃ ସେ ଗ୍ରାମର ଧର୍ମ ଯାଜକ, ଦ୍ଵିତୀୟରେ ପୁଣି ପାରିବାରିକ ବନ୍ଧୁ । କଥାଟା ମୂଳରୁ ତାଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଛି ଯେତେବେଳେ, ଏ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶେଷ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବା ସ୍ଵରୁ ତାଙ୍କର ମତାମତ ଥରେ ନେବା ଉଚିତ ବୋଲି ବ୍ୟାରନ୍ ମନେ କଲେ ।

“—ତା’କୁ ତଡ଼ି ଦେବାକୁ ହେବ ।” —ଦୃଢ଼ କଣ୍ଠରେ ଘୋଷଣା କଲେ ଶୁଣୁର... ।

“ତେବେ ତାହାହିଁ ହେଉ ।” କିଛି ଚିନ୍ତା ନ କରି ଶାଶୁ ମତ ଦେଲେ ।

“ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ—” ଦାସୀ ଜଣାଇଲା ଘୃୀ... ।

ପାଣ୍ଡୀ ଜଣ ଜଣ କରି ତନ ଜଣକୁ ଅନାଇଲେ । ତା’ ପରେ ଟିକିଏ ହସିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ କଣ ଶୁଣିଲେ କେଜାଣି, ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲେ । ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇବାର ଅର୍ଥ ହେଲା—ଏଇଟା ବୋଧହୁଏ ଠିକ୍ ହେଉ ନାହିଁ ।...

ତା’ପରେ ପିକୋ ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆରମ୍ଭ କଲେ—
“କଥାଟା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ଆଉ ପରିତାପର ବିଷୟ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏପରି ଗୋଟାଏ ଗୁରୁତର ବ୍ୟାପାରକୁ ଖିଆଲା ମନ ନେଇ ହଠାତ୍ ମୀମାଂସା କରିନେବା ହୁଏତ ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ଅନୁତାପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ ।... .. ସାରା ଦେଶରେ ବଦନାମ ହେବ । ସମାଜରେ ଖୋଳତାଡ଼ି ହେବ । ଶେଷକୁ ଜିୟେନ୍‌ର ବାହାରେ ମୁହଁ ଦେଖାଇବା କଠିନ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ଏସବୁ ଏତେ ସହଜରେ ଛୁଡ଼ିଯାଏ ନାହିଁ । ବହୁଦିନ ଧରି ଏହାର ପ୍ରଭାବ ରହିଥାଏ ।” ସେ ଏମିତି ଅନେକ ଘଟଣା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିଛନ୍ତି ।

“—ତା’ଛଡ଼ା ବିଷୟଟା ଯଦିଓ ଖୁବ୍ ଖରାପ, ତଥାପି ଏଥିରେ ଏମିତି ମାରାତ୍ମକ ଘଟଣା ବା କଣ ହୋଇଯାଇଛି ? ଜିୟେନ୍‌ର ମନ କଷ୍ଟ ? ଦୁଃଖ ? ଦିବନ ପରେ ଏ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଭୁଲିଯିବ ଜିୟେନ୍ । ସମସ୍ତେ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି । ଖୋଲ ଅଣାରୁ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ଅଣା ସ୍ୱାମୀ ବହୁବକ୍ଷିଣ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଏକନଷ୍ଟ ବା କେଇଜଣ ? ସ୍ତ୍ରୀ ମାନେ ଯଦି ଏହି ଅପରାଧରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାମୀମାନଙ୍କୁ ତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି, ତା’ ହେଲେ ସମାଜ ତ ଆଉ ରହିବ ନାହିଁ ?”

ଏଥର ପିକୋ ବ୍ୟାବନ୍‌କୁ ସିଧା ସଳଖ ଅନାଇ କହିଲେ,
—“ଛାତରେ ହାତ ରଖି ଆପଣ କହନ୍ତୁ ଦେଖି, ପର ଘୃୀ ପ୍ରତି ଆପଣ କେବେହେଲେ ପାପ ଦୂଷ୍ଟି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ?... ”

ବ୍ୟାଞ୍ଚ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ କନ୍ୟା ସମ୍ମୁଖରେ ଘରରେ ନୁହେଁ, ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଲାଲ ପଡ଼ିଗଲେ । ପାପଦୃଷ୍ଟି ସେ ପୁଣି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ! ଘରେ ଯୁବକ ଦାସୀମାନେ କଣ ରହିପାରୁଥିଲେ ତାଙ୍କ ଜ୍ଵାଳାରେ ।

ବ୍ୟାଞ୍ଚନେସ୍ ଦାନ୍ତ ଚିପି ଚିପି ହସ ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ମୁଖଟାକୁ ଗମ୍ଭୀର କରି ରଖିବାକୁ ଶକ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ସୁଦ୍ଧା ଆଖି କୋଣରୁ ହସର ଝଲକ ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା । ସେ କଣ ନ ଜାଣିଛନ୍ତି ଯେ—ଅନେକ କିଛି ଘଟଣାର ସେ'ତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ।

ପାତ୍ରୀ ପିକୋ ସେ ବିଷୟ ନେଇ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ନାହିଁ । ସେ କହିଲେ—“ନା, ନା, ଏମିତି ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ତନାଘନା ଭାବରେ ଗୋଟାଏ କିଛି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବା ପରି ବିଷୟ ଏହା ଆଦୌ ନୁହେଁ । ଜୋର୍ ବିଷୟରେ ଯାହା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି, ଭଲ କରି ଭାବି ଚିନ୍ତା ତାହା କରନ୍ତୁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି ରୋଜାଲ୍ ବିଷୟରେ କିଛି ଗୋଟାଏ କନାର କରିବା । ମୁଁ ଭାବୁଛି ତା'କୁ କେଉଁଠି ହେଲେ ବିବାହ କରି ଦିଆଯାଉ । କିଛି ଅର୍ଥ ଶ୍ରାବ ଅବଶ୍ୟ ହେବ, କିନ୍ତୁ ତା'ଛଡ଼ା ଆଉ ଉପାୟ କଣ ଅଛି ?”

“ତାକୁ କିଏ ବିବାହ କରିବ ?” —ବ୍ୟାଞ୍ଚ ବିସ୍ମିତ ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“କେହି ନା କେହି ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିବେ । ଗୋଟାଏ ଚାଷିଘର (ଖମାର) ଯୌତୁକ ଦେଲେ ଅନେକ ଚାଷୀ ଯୁବକ ରୋଜାଲକୁ ଆନନ୍ଦରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେବେ । ଖାଲି ରୋଜାଲକୁ କାହିଁକି, ପିଲଟା ସହିତ ରୋଜାଲକୁ ବି ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।”

ଚାଷିଘର ?

“କୋଉଠୁ ଆଣିବେ ? କାହିଁକି, ଆପଣଙ୍କ ପକେଟରୁ ବାହାର କରିବେନି ।” ଅତି ସହଜ ଆଉ ଶାନ୍ତଭାବରେ ହସି ହସି ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ଦେଲେ ପିକୋ । କିଛି ସମୟ ରହିଯାଇ ପୁଣି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ

—“ଆପଣଙ୍କର ଯେଉଁ ଏକତରଂଗତା ଖମାର ଅଛି, ସବୁ ତ ଦିନ ପରେ ଜୟେନ୍‌ର ହେବ । ସେଇ ଜୟେନ୍‌ର ଶାନ୍ତି ପାଇଁ ଯଦି ଗୋଟାଏ ଖମାର ଆଜିଠାରୁ ଆପଣଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ପଡ଼େ ଏଥିରେ ଏମିତି କଣ ଷଡ଼ ହୋଇଯାଉଛି ସେ ?”...

ପାଦ୍ରୀଙ୍କର ପରମର୍ଶ ବୁଝା ହେଲା ନାହିଁ । ବ୍ୟାରନ୍ ଆଉ ଜୟେନ୍ ଉଭୟେ ଭାବ ଚିନ୍ତା ଦେଖିଲେ ଯେ, ଏହି କଳଙ୍କଟାକୁ ଲୁଚାଇ ଦେବାର ଏଇଟା ହିଁ ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ।

ପିକୋ ନଜେ ରେଜାଲା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ଠିକ୍ କରିବାର ଭାର ନେଲେ । ଯଥା ସମୟରେ ଜଣକୁ ଖୋଜି ବାହାର କଲେ ମଧ୍ୟ । ନାମ ତା’ର ଉଜ୍ଜେରା ଲେକକ୍—ପରଶ ବର୍ଷର ଏକ ସୁଦର୍ଶନ ଆଉ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଯୁବକ । ସବୁ ଶୁଣି ସାରିବା ପରେ ବି ପାଦ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ହୋଇଥିଲା ସେ ।

ବ୍ୟାରନ୍ ତାଙ୍କର ‘ବାରୁଭଲ୍’ ଖମାରଟି ରେଜାଲାକୁ ଯୋଡ଼ିକ ଦେବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲେ । ଚାଷର ବା ଖମାରର ମାଲିକ ହେବ ରେଜାଲାର ପୁଅ । ରେଜାଲା ଆଉ ଉଜ୍ଜେରା ଚାଷ ଜମି ଆଉ ଚାଷର କଥା ବୁଝାବୁଝି କରିବେ ଏବଂ ସାରା ଜୀବନ ଭୋଗ କରିବେ ।

ବିବାହ ହୋଇଗଲା । ବରକନ୍ୟା ଯେତେବେଳେ ଗାଁରୁ ବାହାରିଲେ, ସେତିକିବେଳେ ରେଜାଲାର ପୁଅ ଧାନ୍ କୋଳରେ ଆଉ ବାପ-ମା’ର ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଥାଏ । ଏପରି ଦୃଶ୍ୟ ପାଦ୍ରୀ ପିକୋଙ୍କର ଧର୍ମରାଜ୍ୟରେ ଯେ ଆଜି ନୂଆକରି ଦେଖା ଦେଇଛି ତା’ ନୁହେଁ, ମଝିରେ ମଝିରେ ଏମିତି ଦେଖା ଯାଇଥାଏ ।

ଦିନ ଗଡ଼ିଗଲା... ଏତେସବୁ କାଣ୍ଡ କାରଖାନା ପରେ ମଧ୍ୟ ଶୁଣୁର ଘରୁ ବିଦାୟ ନେବାର ପ୍ରୟୋଜନବୋଧ କରିନାହିଁ ଜୟେନ୍ । ଯଦିଓ ସ୍ତ୍ରୀ ତା’ ସହିତ ଏବେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖି ନାହିଁ, ଶୁଣୁର-ଶାଶୁ କେତେବେଳେ ହେଲେ ହସି କରି ପଦେ କଥା କହନ୍ତି ନାହିଁ, ତଥାପି—

ଯଦିଓ ସେଜାଲ ଆଉ ଏ ପ୍ରାସାଦରେ ନାହିଁ ତଥାପି ସେ ପୂର୍ବବତ୍ ମାଟି କାମୁଡ଼ି ପଡ଼ିରହିଛି । ବିଷୟ ସମ୍ପର୍କର ତଦାରଖ ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ କରୁଛି ।

ବ୍ୟାଞ୍ଚନ୍ ସେ ଅଧିକାରଟା ଅଦ୍ୟାବଧି ତା' ହାତରୁ କାଢ଼ି ନେଇ ନାହାନ୍ତି । ଏଣୁ ଜୁଲିୟେନ୍ ହାତରେ କାମର ଅଗ୍ରବ ନାହିଁ । ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଥା, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ତା'ର ଇଚ୍ଛା ଟିକିଏ ହେଲେ ବି ନ୍ୟୁନ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅଶିଷ୍ଟ ରୂଷୀମାନେ ପ୍ରଣୟ ଘଟିତ ଦୁର୍ଗତିକୁ ହୁଏତ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଦୌ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଫଳରେ ରୂଷୀମାନଙ୍କ ସହିତ ତା'ର ପୂର୍ବ ପର ସମ୍ପର୍କ ଅବଚ୍ଛିନ୍ନ ରହିଛି ।

ଏସବୁ ଘଟଣା ଘଟିଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ଟିକିଏ ହେଲେ ଭାବାନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ଯେମିତି ଥିଲା ସେମିତି ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଜିୟେନ୍ ... ? ସେଇ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ଆଘାତରେ ବିରୁଦ୍ଧ ଏବେ ପୂର୍ଣ୍ଣପୂରି ବଦଳି ଯାଇଛି । ଏ ସଂସାରରେ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ବିଷୟ ଉପରେ ତା'ର ଶ୍ରଦ୍ଧା ନାହିଁ । କୌଣସି ପାରିବାରିକ କିମ୍ବା ସାମାଜିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଟିକିଏ ହେଲେ ତା'ର ରୁଚି ନାହିଁ । ବ୍ୟାଞ୍ଚନ୍ ଆଉ ବ୍ୟାଞ୍ଚନେସ୍କର ଆଶଙ୍କା ହୁଏ—ଝିଅଟା କ'ଣ ଦୁଃଖର ଜୁଲନ୍ତ ଶିଖାରେ ଚରଦିନ ପାଇଁ ଜଳିଯିବ ନା କଣ ? ... କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖା ଦେଲା । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଜିୟେନ୍‌ର ପୁଅଟିଏ ହେଲା । ଅପରିଣତ ଶରୀର ନେଇ ଶିଶୁଟି ଭୂମିଷ୍ଠ ହେଲା । ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ନଖ ହୋଇ ନାହିଁ, କି ମୁଣ୍ଡରେ ବାଳ ମଧ୍ୟ ଉଠି ନାହିଁ । ତଥାପି ତା'ର ପ୍ରଥମ ଅପସ୍ମାକାନ୍ଦଣା ଟିକକ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଜିୟେନ୍‌ର ହୃଦୟକୁ ପ୍ଳାବିତ କରି, କଣ ସେ ଅପରିସୀମ ବାସ୍ତବର ଜୁଆର ଖେଳଗଲା କେଜାଣି, ସେ ନିଜର ପ୍ରସବ ଜନିତ ଦୈହିକ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଭୁଲିଯାଇ କହିଲା—‘ଦିଅ, ଦିଅ ତାକୁ ମୋ ପାଖକୁ ଆଣିଦିଅ—’

ପଲ୍—ତା'ର ପଲ୍ । ପୂର୍ବରେ ଜିୟେନ୍‌ର ଏକମାତ୍ର ଚିନ୍ତା କେବଳ ତା'ର ପୁଅ ପଲ୍‌କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଘୂରି ବୁଲିଲା । ବିଷ୍ଣୁବ୍ୟ ହୃଦୟ

ହମେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲୁ । ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ନେହ-କୋମଳ ହେଲା । ବ୍ୟାପାର, ବ୍ୟାପାରରେ ଏଥର ଜିପ୍ସେନ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ପୁଣି ରେସ୍‌ସେର ବାସଭବନକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ପୁଣି ସ୍ନେହରେ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ଅନ୍ତର ଆଜି ଏପରି କୋମଳ ଆଉ ସ୍ନେହସିନ୍ଧୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ଯେ, ସ୍ବାମୀ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଆଉ ଆଗ ଭଳି କଠୋର ହୋଇପାରୁ ନାହିଁ । ପ୍ରେମ ନ ଥିଲେ ବି ସାମାନ୍ୟ ସୌଜନ୍ୟତା—ଏକାଠି ବସି ଡିନାର ଖାଇବା, ଖୁଇଁ ରୁମ୍‌ରେ ଏକାଠି ଘଡ଼ିଏ ବସି ଏଣୁତେଣୁ ମାମୁଲି ଗପ କରବା ଇତ୍ୟାଦି...ସେ ରକ୍ଷା କରୁଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଏଇ ଟିକକ ମଧ୍ୟ ଜୁଲିପ୍ସେନ୍ ନିକଟରେ ଆଶାଘାତ ଅନୁଗ୍ରହ ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି ।

ସାହସ ପାଇ ଜୁଲିପ୍ସେନ୍ ଦିନେ କହିଲା—“ଅନେକ ଦିନ ହେଲା କୌଣସି ପ୍ରତିବେଶୀର ଘରଆଡ଼େ ଯାଇନେ—ଯଦି ତୁମର ଇଚ୍ଛା ଥାଏ, ଭୁଲ ଦିନେ କାଉଣ୍ଟଙ୍କ ଘରୁ ବୁଲି ଆସିବା ।”

ଜିପ୍ସେନ୍ ଶ୍ରବଣ—ମନ୍ଦ କଣ ? ଏଇଟା ତ ଗୋଟାଏ ସାମାଜିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ସବୁବେଳେ ଘରେ ବସି ରହି ଶ୍ରୀ ଖରାପ ବି ଲାଗିଲଣି, ଟିକିଏ କୁଆଡ଼େ ବୁଲୁବୁଲି କରି ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଲେ ଭଲ । ତା’ଛଡ଼ା ଫୋର୍ଡିଲ୍‌ର କାଉଣ୍ଟେସ୍ ଶ୍ରୀ ତମଜାର ଲୋକ । ବୟସ ଜିପ୍ସେନ୍‌ଠାରୁ ଅବଶ୍ୟ ଟିକିଏ ବେଶୀ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସାଙ୍ଗପରି ବ୍ୟବହାର କରେ । କି ସୁନ୍ଦର ରୂପ । ପିଲାଟିଲି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ କିନା, ଏଣୁ ଚାଲିବା ବର୍ଷ ବୟସରେ ବି ତା’କୁ ଚାହିଁ ବର୍ଷ ବୋଲି ଭୁଲ ହୁଏ । ଖାଲି ଯାହା ନାଟା ନାଟସୁଲଭ ହେଲା ନାହିଁ—ଗିଲ୍‌ବାର୍ଟ । ତା’ ଛଡ଼ା ଆଉ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଦଗୁଣ ତା’ର ହେଲା, ଯେଉଁଟା ସାଧାରଣ ନାଟ୍ୟମାନଙ୍କଠାରେ କୃତକ ଦେଖାଯାଏ—ସେଇଟା ହେଲା ତା’ର ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବାରେ ଝୁଙ୍କ ।

ଜିପ୍ସେନ୍ ଆଉ ଜୁଲିପ୍ସେନ୍ ସେମାନଙ୍କର ‘ଲ-ଭ୍ରଲେଟ୍’ ପ୍ରାସାଦକୁ ବୁଲିବାକୁ ଗଲେ । ବିରାଟ ପୁଷ୍କରିଣୀର କୂଳକୁ ଲାଗି ଏକ

ପ୍ରକାଶ ପ୍ରସାଦ । ପୁଷ୍କରିଣୀଟାରେ ଯେତକ ମାଛ, ସେତକ ଜଳତର ପକ୍ଷୀ । କାଉଁଶ୍ ନଜେ ଜଣେ ଦସ ଶିକାରୀ । ମାଛ ଧରିବାରେ ଆଉ ପକ୍ଷୀ ମାରିବାରେ ଓସ୍ତାଦ୍ । ଶିକାର କରି ସାରିବା ପରେ ଯେତକ ସମୟ ପାଆନ୍ତି, ସେତକ ସମୟ ନଜ କାଉଁଶ୍ ଗିଲବାଟ୍‌ଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟିକୁ ଅନାଇ, ଗଳ୍ପ କରି ବ୍ୟୟ କରନ୍ତି । ବୋଧହୁଏ ଭାରି ସୁଖୀ ସେମାନେ । ବାହାର ଜଗତ ସହିତ ଏକ ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ କାଉଁଶ୍‌ଙ୍କର ।

ସାରା ଦିନ ଆଉ ସେମାନଙ୍କୁ କାଉଁଶ୍ ଗୁଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ରାତିରେ ଖିଆପିଆ ସାରି ସେମାନେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ଦି'ଦିନ ପରେ କାଉଁଶ୍ ଆଉ କାଉଁଶ୍‌ଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ଆଡ଼ିଆ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ 'ପପଲର୍ସ୍'ରେ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ।

ଦି'ଜଣକୁ ଗୋଟାଏ ଘୋଡ଼ାରେ ଦେଖି ଜିୟେନ୍‌କୁ ହସ ମାଡ଼ିଲା । ଦି'ଜଣକୁ ପାଖାପାଖି ଦେଖିଲେ ଭାରି ଅସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ । ଘୋଡ଼ାଟା ଆଦୌ ମାନେ ନାହିଁ । କାଉଁଶ୍‌ଙ୍କର ପତଳା ସୁନ୍ଦର ଗଡ଼ଣ ସାଙ୍ଗକୁ କାଉଁଶ୍‌ଙ୍କର ବିଶାଳ ଦୈର୍ଘ୍ୟକାୟ ଚେହେରାଟା ଭାରି ବେଢ଼ାପ୍ ମନେ ହୁଏ ।

ସାହାହେଉ ଏଇ ଯିବା ଆସିବା ଫଳରେ ଉଭୟ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଦନସ୍ତ୍ରତା ଆହୁରି ବଢ଼ିଉଠିଲା । କାଉଁଶ୍‌ଙ୍କର ଚେହେରା ଯେପରି ହେଉ ନା କାହିଁକି ମନଟା ଖବ୍ ଉଦାର, ସରଳ ଆଉ ନିଷ୍ପେଷ । ଜିୟେନ୍‌ର ପୁଅ ପଲ୍‌କୁ ଖବ୍ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ସେ । 'ପପଲର୍ସ୍'ରେ ଯେତେବେଳେଯାଏ ଥାଆନ୍ତି, ପଲ୍‌କୁ କୋଳରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଅଭିଜାତ ସମାଜର ତିନି ଭୁରିଟା ପରିବାର ମାତ୍ର ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ଥାୟୀଭାବରେ ବାସ କରୁଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଏହି ଫୋର୍‌ଲି ପରିବାର ହିଁ, ଭଜସ୍-ଲାମାରେଙ୍କର ଅଧିକ ଅନୁରକ୍ତ । ଦନସ୍ତ୍ରତାର ସମ୍ପର୍କ ଏବେ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ।

ହଠାତ୍ କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ପଡ଼ିଲା ।
ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଘଟଣାରୁ ଏଇ ଦମ୍ଭସ୍ୱଭାବ ପରିସମାପ୍ତି ହେଲା ।

ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ର ଅସୁସ୍ଥ ହେଲେ । ଏଥର ରୋଗ୍ୟେରୁ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ
ସେ ଯେତେବେଳେ ‘ପପଲର୍ସ୍’କୁ ଆସନ୍ତି, ଜିପ୍ସେନ୍ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଆତଙ୍କରେ
ଶିହରି ଉଠିଲା । ଏକେ ତ ସେ ସୁଲାଇଫି, ପୁଣି ରୋଗରେ ପଡ଼ି ତାଙ୍କର
ଶରୀରଟା ଫୁଲି ଦି’ଗୁଣ ହୋଇଯାଇଛି । ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟବଦ୍ଧ ଦିଶୁଛି ।
...ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ର ହଲ୍‌ଚଲ୍ ହୋଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଦି’ ଜଣ ଦି’ ପାଖରୁ
ଧରି ଛୁଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି ଓ ଚଳାବୁଲରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଦିନେ ଏଇ
ଦେହ ନେଇ ଲଣ୍ଡେନ ଆଉ ପ୍ରେମ ଗଛ ମଝିରେ ଥିବା ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ
ପରିଚିତ ରାସ୍ତାରେ ଚଳାବୁଲ କରୁ କରୁ ସେ ହଠାତ୍ ପଡ଼ିଯାଇ ଅଜ୍ଞାନ
ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଲୋକମାନେ ଧରାଧରା କରି ତାଙ୍କୁ କୋଠା ଉପରକୁ
ତୋଳିନେଲେ । ତା’ପରେ ସେଇ ଯେ ଶଯ୍ୟାରେ ଶୋଇ ରହିଲେ, ଆଉ
ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ସେମିତି ଅଜ୍ଞାନ ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ
ହେଲା । ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ର ଏ ଦୁଃଖ ଭୁଲିବାକୁ ବେଶ୍ କିଛିଦିନ ସମୟ ଲାଗିଲା ।
ତା’ପରେ ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ର ପୁଣି ରୋଗ୍ୟେ ଭୁଲିଗଲେ । ସେଠାରେ ଯେତେବେଳେ
ବହୁତ କାମ ପଡ଼ିରହିଛି, ଆଉ କେତେଦିନ ବା ଏଠାରେ ବସି ରହନ୍ତେ ?
ତେବେ ଏ କଥା ଠିକ୍ ଯେ, ରୋଗ୍ୟେରୁ ଆଉ ଏକା ରହିପାରିବେନି
ସେ । ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରନ୍ତି ବାକୀ କାମଗୁଡ଼ିକ ଶେଷ କରି ପୁଣି ‘ପପଲର୍ସ୍’
ପ୍ରାସାଦକୁ ଫେରିଆସିବେ ।

ବ୍ୟାଘ୍ରନେତ୍ର ଭୁଲିଗଲା ପରେ ଜିପ୍ସେନ୍‌ଙ୍କୁ ପୁଣି ଏକାକୀ ରହିବାକୁ
ପଡ଼ିଲା । ଜୁଲିପ୍ସେନ୍‌ର ସାମାନ୍ୟ ଏବେ କ୍ରମେ ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ହୋଇ ଉଠୁଛି ।
ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବା ନିଶା ଯୁ’ଉତ୍ତରେ ତା’ର ଯଥେଷ୍ଟ ବଢ଼ିଯାଇଛି । ଯେଉଁ
ଜୁଲିପ୍ସେନ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ୍ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଘୋଡ଼ାଶାଳ ଖାଲି କରି
ଦେଇଥିଲା, ସେଇ ଲୋକ ଆଜି ଚଢ଼ା ଦାମ୍ ଦେଇ, ବସ୍ତ୍ର ବସ୍ତ୍ର ଘୋଡ଼ା

କଣି କାଉଁଶେ ଗିଲବାଟ୍‌ର ଘୋଡ଼ା ସହିତ ଟଙ୍କର ଦେବାକୁ ପ୍ରାଣପଣେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଚାଲିଛି ।

ଗିଲବାଟ୍‌ ଆଉ ଜୁଲିୟେନ୍ । ଦି'ଜଣକର ଗୋଟାଏ ନଗା— ପାହାଡ଼ ପ୍ରାନ୍ତର ଅତିନିମ୍ନ କର, କିଏ କେତେ ଶୀଘ୍ର ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ ପାରବ । ଦିନଟାଏ ମଧ୍ୟ ବାଦ୍ ଯାଉନାହିଁ । ବର୍ଷା ହେଉ, ଝଡ଼ ହେଉ ବା ବରଫ ପଡ଼, ଘୋଡ଼ାଘୋଡ଼ି ହେବ ହିଁ ହେବ । ଗିଲବାଟ୍‌ ଆସୁଛି— ଏତିକି ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ, ଜୁଲିୟେନ୍ ଘୋଡ଼ା ନେଇ ବାହାରପଡ଼େ । କେଉଁଦିନ ଜୁଲିୟେନ୍ ଆଗରୁ ଘୋଡ଼ା ନେଇ ବାହାରଯାଏ ଆଉ ବାଟରୁ ଗିଲବାଟ୍‌କୁ 'ଲ-ଭୁଲେଟ୍‌'ରୁ ଡାକି ନେଇଯାଏ ।

କାଉଁଶ ମାଛ ଧରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ସବୁଦିନ ଗିଲବାଟ୍‌ ସହିତ ଆସି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଣେ ପଲ୍‌ର ଦେହଟା ବି ଭଲ ନାହିଁ । ତାକୁ ଧାବି ପାଖରେ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର ମଧ୍ୟ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏନାହିଁ । ଫଳରେ ଏବେ ଗିଲବାଟ୍‌ ଆଉ ଜୁଲିୟେନ୍ ଏକା ଏକା ବାହାର ପଡ଼ନ୍ତି । ତେଣେ କାଉଁଶ ବା ଏଣେ ଜିପ୍ସେନ୍‌ ସେଥିରେ କିଛି ଦୋଷଥିବାର ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଯେ, ଏହି ସମୟରେ ପାତ୍ରୀ ପିକୋ ସେଠାରୁ ବଦଳି ହୋଇ ଅନ୍ୟସ୍ଥ ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କର ପଦୋଲ୍ଲଟ ହେଲା । ...ପିକୋଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଟୋବଲାୟାକ୍ ନୂତନ ପାତ୍ରୀ ହୋଇ ଆସିଲେ । ତରୁଣ ଯୁବକ । ଯେମିତି ଜିପ୍ସୋର୍ ଯେମିତି ଗର୍ବୀ । ଗରାବ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କର ମାତ୍ର ଅମାତ୍ୟକୁ ପିକୋ ଚରଦିନ ଷମାର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି ଆସିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଟୋବଲାୟାକ୍ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଷମାସ୍ଥାନ-ନିର୍ମମ ।

ରୋଜାଲା ଆଉ ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ପ୍ରେମଜନିତ ଜଟିଳ ବିଷୟ କେବଳ ପାତ୍ରୀ ପିକୋଙ୍କର ସଦ୍‌ବେଚନା ଯୋଗୁ ମାତ୍ସଲ୍ୟକ ପରିଣତରେ ପହଞ୍ଚି ପାର ନ ଥିଲା । ଆଜି ରୋଜାଲା ତା'ର ସ୍ବାମୀକୁ ନେଇ ସୁଖରେ ଘର କରୁଛି । ଏଣେ ଜୁଲିୟେନ୍ ମଧ୍ୟ ଜିପ୍ସେନ୍‌ ଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଛୁଡ଼ା ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ସବୁକିଛିର ଏକ ସମ୍ମାନ-ଜନକ ସମାଧାନ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଟୋବଲିପ୍ପାକଙ୍କର କଥାବାଣୀରୁ ଯାହା ମନେହୁଏ, ସେପରି କିଛି ଘଟଣା ଘଟିଲେ, ସେ ସର୍ତ୍ତାବ୍ଧି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନରକବାସୀ ବୋଲି ଘୋଷଣା ନ କରି ଛାଡ଼ନ୍ତେ ନାହିଁ । ପରକାଳରେ ନରକବାସ ? ସେତ ପରଲୋକର କଥା । ଉପସ୍ଥିତ ଇହଲୋକରେ ଟୋବଲିପ୍ପାକ୍ ସେମାନଙ୍କ ଚାରିଦିଗରେ ଯେଉଁ ନଆଁ ଜଳାଇ ତୋଳନ୍ତେ, ନରକାଗ୍ନି ଅପେକ୍ଷା ହୁଏତ ତା'ର ଜ୍ୱାଳା କୌଣସି ଗୁଣରେ କମ୍ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।

ସେହି ଟୋବଲିପ୍ପାକ୍ ଆସି ଦିନେ ଜିପ୍ସେନ୍ କାନରେ ଯେଉଁ କଥା ଶୁଣାଇଲେ, ସେଥିରେ ବିରୁଦ୍ଧ ଜିପ୍ସେନ୍ ଏକବାରେ ପଥର ପାଲଟିଗଲା । ପାଦ୍ରୀ ଇଏ କଣ କହୁଛନ୍ତି ! ଏ କଥା ତ ସେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଭାବି ନ ଥିଲା । ...ଗିଲ୍‌ବାର୍ଟ ? ସେ ପୁଣି ଏମିତି କାମ କରିପାରେ ? ଏପରି ସରଳ, ସହୃଦୟ, ଏକନିଷ୍ଠ ସ୍ୱାମୀ ଯାହାର ?

ଟୋବଲିପ୍ପାକ୍ ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ସେ ଯୁକ୍ତି କଲେ, ଜିପ୍ସେନ୍ ଯଦି ମାରବରେ ଏ ମହାପାପକୁ ବରଦାସ୍ତ କରୁଥାଏ, ତେବେ ପାପକୁ ପ୍ରଣୟ ଦେବାର ଅପରାଧରେ ସେ ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଥର ଯାନ୍ତି ହେବ । ନିଶ୍ଚୟ ହେବ । ଏଥିରେ ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

“କିନ୍ତୁ ମୁଁ କଣ କରିପାରେ କୁହନ୍ତୁ ?” ଶୀଶସ୍ୱରରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଜିପ୍ସେନ୍ ।

“କାହିଁକି—ପ୍ରତିବାଦ... ।” ପ୍ରତିବାଦ କରିପାରନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଗୋପନରେ ପ୍ରତିବାଦ କରନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ଫଳ ନ ହେଲେ ପ୍ରକାଶରେ କରିବେ । କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା—ସମାଜରେ ଘର କରି ପୁଣି ଏପରି ବ୍ୟଭିଚାର ? ନା—ଏ କଥା କେବେ ତଳିବନି । ଗରିବ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କ ପରି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ଧନୀ ବୋଲି ଶିଶୁରଙ୍କ ଠାରୁ ପାପ କରିବାର ବିଶେଷ ସନ୍ଦେହ କେହି ପାଇନାହିଁ ।

ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଗୋଟାଏ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଟୋବ୍‌ଲିୟାକ୍ ବିଦାୟ ନେଲେ । ସତେ ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ସ୍ୱାଧୀନ ବ୍ୟାପ୍ତ ନିଜର ଅକ୍ରିଆର ଭିତରେ ଶିକାରର ଗନ୍ଧ ପାଇଛି ।

ଜିପ୍ସେନ୍ କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ କିଛି ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଜୁଲିୟେନ୍ ସହିତ ଏ ବିଷୟ ନେଇ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ସେ ଇଚ୍ଛୁକ ନ ଥିଲା । ହୁଏତ ଏଇ ସାମାନ୍ୟ କଥାରୁ ପୁଣି କିଛି ଗୋଟାଏ କଦର୍ଯ୍ୟ କଳହର ସୂଚନା ହୋଇପାରେ । ବ୍ୟାପ୍‌ର ଥିଲେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଏ ଦାୟିତ୍ୱଟି ସେ ହୁଏତ ଲଦି ଦେଇ ପାରନ୍ତା । ସେ ଯେତେବେଳେ ନାହାନ୍ତି—ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଜିପ୍ସେନ୍ ଏଇ କଳଙ୍କିତ ବ୍ୟାପାରରେ ନିଜେ ମଥା ପୁରାଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।

ଜିପ୍ସେନ୍ ସିନା ଅପେକ୍ଷା କରିପାରେ, କିନ୍ତୁ ପାଦୀ ଟୋବ୍‌ଲିୟାକ୍ କଣ ଅପେକ୍ଷା କରିପାରିବେ... ? ତାଙ୍କ ଉପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ପବିତ୍ରତା ରକ୍ଷା କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଛି ଯେତେବେଳେ ? ତଥାପି ଦେଖାଯାଉ... ।

କିଛିଦିନ ପରେ—ଟୋବ୍‌ଲିୟାକ୍ ଜିପ୍ସେନ୍ ଦ୍ୱାରା ଏ ବିଷୟର ସମାଧାନ ହେବାର ଆଶା ନ ଦେଖି, କାଉଣ୍ଟ୍ ଫୋର୍‌ଭିଲ୍‌ଙ୍କ ନିକଟରେ ଯାଇ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । ସେଦିନ ଯେପରି ଝଡ଼, ସେହିପରି ମୁଷଳ-ଧାରରେ ବୃଷ୍ଟି ଖୁଲିଛି । ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ଜୁଲିୟେନ୍ ଘୋଡ଼ା ନେଇ ବାହାରିଛି । ଜିପ୍ସେନ୍ ଦେଖିଲା—କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । କହିଲେ ବି କିଛି ଫଳ ହେବ ନାହିଁ ସେ ଜାଣେ । ଅକାରଣରେ ଅପମାନକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଲାଭ କ'ଣ ?

ପଲକୁ ନେଇ ଜିପ୍ସେନ୍ ସେଦିନ ଯେତେବେଳେ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସି ରହିଥିଲା, ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ବର୍ଷାରେ ଭଜି ଭଜି କାଉଣ୍ଟ୍ ଫୋର୍‌ଭିଲ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଦୃଷ୍ଟି ତାଙ୍କର ଉଦ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ... ।

“ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତିନା ?” ଅନ୍ୟ ଦିନ ପଲକୁ ନେଇ କେତେ ଆଦର କରନ୍ତି କାଉଣ୍ଟ୍, ଅଧିକ ଆଜି ତା’ଆଡ଼କୁ ଟିକିଏ ହେଲେ ବି ଅନେଇଲେ ନାହିଁ ।

“ନା—ଆଜି ସେତ ଆସି ନାହାନ୍ତି ।” —ଉତ୍ତର ଦେଉ ଦେଉ ଯେପରି ଏକ ଅଜଣା ଭୟରେ ଭିତରେ ଭିତରେ ଶିହର ଉଠିଲା ଜିୟେନ୍ ।

କାଉଁଶ୍ ଆଉ କିଛି ନ ପରୁର, ସେଇ ଝଡ଼ ବର୍ଷା ଭିତରେ ବାହାରିଗଲେ । ଜିୟେନ୍ ଝରକା ଦେଇ ଦେଖିଲା, ସେ ‘ପପଲର୍ସ୍’ରୁ ହତା ଟପି ‘ଭୁଲେଟ୍’ ଆଡ଼କୁ ନ ଯାଇ, ପାହାଡ଼ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଗହ୍ୱରକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ନ ପାରି ସେଦିନର ସେଇ ଅଲଗସ୍ତ ରାତରେ ଜିୟେନ୍ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ଲେଟିପଡ଼ିଥିଲା, ଆଜି କାଉଁଶ୍ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ଫରେ ସେଇ ଗହ୍ୱରକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ସେପାଖରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ।

ଗ୍ରାହ୍ୟାନ୍ତ ମନନେଇ ଜିୟେନ୍ ପଲ୍ଲକୁ କୋଳରେ ଧରି ନିବାକୁ ହୋଇ ବସିରହିଥାଏ । ମନ ଭିତରେ କେତେ ଭାବନା ଖେଳିଯାଉଛି । ଏଇ ଦିନ ଅବଶ୍ୟାନ୍ତ ଧାରା ଭିତରେ କିପରି ଏକ ଅମଙ୍ଗଳର ଗୁରୁ ମେ ଆଜି ଯେମିତି ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛି । ଜିଲ୍ଲେୟନ୍ ଆଉ ଗିଲବାର୍ଟ୍ ନିଶ୍ଚୟ କେଉଁଠି ହେଲେ ଏକତ୍ର ଆସିଯିବେ ନେଇଛନ୍ତି । ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ, କାଉଁଶ୍ ଯେପରି ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନ ପାରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ଦେଖିଲେ କାଉଁଶ୍ ଯେ—ଆଉ ଭାବିପାରୁ ନଥିଲା ଜିୟେନ୍... ।

ଭଗବ ନ ଜିୟେନ୍‌ର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ କିନ୍ତୁ କର୍ତ୍ତୃପାତ କଲେ ନାହିଁ । ଉପରଓଳି ଜଣେ ଚାଷୀ ଗୋଟାଏ ମାଲବୁହା ଗାଡ଼ି ନେଇ ‘ପପଲର୍ସ୍’ ହତା ଭିତରେ ଆସି ହାଜର ହେଲା । ସେ ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ରକ୍ତାକ୍ର ମୃତଦେହ । ଦେହ ତ କହି ହେବନାହିଁ—ବରଂ ରକ୍ତସିକ୍ତ ଗୋଟାଏ ମଂସପିଣ୍ଡୁଳା ।

ସେ ଦେହ ଜୁଲ୍‌ଜୁଲ୍‌ର ..

ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଗାଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ‘ଲ-ଭୁଲେଟ୍’ ପ୍ରାସାଦକୁ । ସେଥିରେ ଥିଲା କାଉଁଶ୍‌ସ୍ ଗିଲବାର୍ଟ୍‌ଙ୍କର ଗବ ।

ଲୋକମୁଖରୁ ଖବର ମିଳିଲା ଯେ, 'ଝଡ଼ବୃଷ୍ଟିରୁ ରଣା ପାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଚକ ଥିବା ଗୋଟିଏ କାଠ କେବନ୍ଦର ଆଣି ନେଇଥିଲେ । ହାଲୁକା କାଠରୁ ଛିଆରି- ଚକଲିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଠ କେବନ୍ଦକୁ ଯେଉଁଠିକୁ ଇଚ୍ଛା ସେଠାକୁ ନିଆ' ଅଣା କରାଯାଇପାରେ । ସାଥାବର ମେଷପାଳକଗଣ ନିର୍ଜନ ପାବ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହି ଆଣ୍ଡୁ ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି । ସେହିପରି ଗୋଟାଏ କେବନ୍ଦକୁ ଆଡ଼େ ଅନେକଦିନରୁ ସିଆଡ଼ିକାର ପାହାଡ଼ ଉପରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ଝଡ଼ ଓ ବର୍ଷାର ଗଡ଼ ବଢ଼ିବାର ଦେଖି ଜୁଲିୟନ୍ ଆଉ ଗିଲବାର୍ଟ୍, ତାର ଭିତରକୁ ଯାଇ ଆଣ୍ଡୁ ନେଇଥିଲେ । ଲୋକେ କହନ୍ତି ଝଡ଼ର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନରେ ସେହି କ୍ୟାବିନ୍‌ଟା ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଡ଼ିବାକୁ କୁଆଡ଼େ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ପାହାଡ଼ର ଗଡ଼ାଣିଆ ଢାଲୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସି ଶେଷରେ କୁଆଡ଼େ ଗହର ଭିତରକୁ ଗଡ଼ିପଡ଼ିଲା ! କ୍ୟାବିନ୍‌ଟା ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଯାଇଛି । ଭିତରେ ଥିବା ଜୁଲିୟନ୍ ଆଉ ଗିଲବାର୍ଟ୍ ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଣା ପାଇବାକୁ ଆର୍ତ୍ତଚିତ୍କାର କରିଥିଲେ । ଶେଷକୁ ସେମାନଙ୍କର ଚିତ୍କାର ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କ୍ୟାବିନ୍‌ଟାର ବାହାର ଆଡ଼ୁ କେଜାଣି କିମିତି ଖିଲ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେଇଟାକୁ ସେମାନେ ଆଉ ଖୋଲି ବାହାର ଆସି ପାରି ନ ଥିଲେ । ଫଳରେ କ୍ୟାବିନ୍‌ଟାକୁ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଗହର ଆଡ଼କୁ ଯିବାର ଦେଖି ମଧ୍ୟ, ସେମାନେ ନିରୁପାୟ ହୋଇ କେବଳ ଯାହା ବୁକୁଫଟା ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲେ । ପାଖ ଖମାରର ଗୁଣ୍ଠୀମାନେ ସେ ଚିତ୍କାର ଶୁଣିଥିଲେ ଏବଂ ଦୂରରୁ କ୍ୟାବିନ୍‌ଟାକୁ ଗଡ଼ିଯାଉଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ, ହେଲେ କ୍ୟାବିନ୍‌ର ଗତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ କେହି ସାହସ କରିପାରି ନ ଥିଲେ, କାରଣ ଶେଷମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କ୍ୟାବିନ୍ ଧକ୍କାରେ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଗହର ଭିତରକୁ ଗଡ଼ିପଡ଼ିବାର ଭୟ ଥିଲା ।

ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ ଏଇଟା ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଘଟଣା । ଜିୟନ୍ କିନ୍ତୁ ତା' ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁ ନ ଥିଲା । ସେ ବୁଝିପାରିଥିଲା ଯେ, ତୋଫାନର ପ୍ରବଳ ପବନରେ କ୍ୟାବିନ୍ କେବେହେଲେ ଗଡ଼ିଯାଇ ନାହିଁ—ଗଡ଼ିଯାଇଛି

କାଉଁ ଫୋର୍ଡିଲ୍‌ଙ୍କର ଧକ୍କାରେ, ଆଉ କ୍ୟାବିନ୍‌ର ଶିଲ ଦେବାକୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇ ନାହିଁ—ସ୍ବୟଂ କାଉଁ ଜାଣି ଜାଣି ତାହା ବନ୍ଦ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ସମୟଗୁଡ଼ାକ କେତେ ଶୀଘ୍ର କଟି ନ ଯାଏ ?

ବ୍ୟା'ରନ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ 'ପପଲର୍ସ୍' ପ୍ରାସଦରେ ହିଁ ଅଛନ୍ତି । ଦିନଗୁଡ଼ାକ ବେଶ୍ ସୁଖରେ ନ ହେଲେ ବି କୌଣସିମତେ କଟିଯାଉଛି ତାଙ୍କର ଆଉ ଜିପ୍ସେନ୍‌ର । ଆଉ ପଲ୍‌... ? ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାବାଳକ ହୋଇଛି । ଦଶବର୍ଷ ବୟସରୁ ତାକୁ ହେଣ୍ଡର୍ ସହରର ସ୍କୁଲକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପଡ଼ାଶୁଣାରେ ସେମିତି ସୁନାମ କରିପାରି ନାହିଁ । ଅଜା ଆଉ ମା' ମିଶି ଅତ୍ୟଧିକ ଆଦର କରି ଶୈଶବରୁ ତା'ର ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ଶେଷ କରିସାରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଜ୍ଞାନାର୍ଜନ ପଥରେ ବେଶିଗୁଡ଼ାଏ ଆଗେଇବା ଆଉ ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ ତା' ପକ୍ଷରେ— ।

ଅଠରବର୍ଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହେଣ୍ଡର୍ ଛୁଡ଼ି କେତେବେଳେ ପ୍ୟାରିସ୍, କେତେବେଳେ ଲଣ୍ଡନ୍ ସେ ଚକ୍କର ମାରି ଆସିଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ ତା'ର ନିରର୍ଥକ ଦେଶଣା ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟା'ରନ୍‌ଙ୍କୁ ମାରବନ୍ଦର ସୁଝିବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ପାଉଣାଦାରମାନେ ପଲ୍‌ର ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଚରକୁଟ୍ ଲେଖା ଆଣି, କେହି ଶହେ କେହିବା ହଜାରେ ପ୍ରାଙ୍କ୍ ବିନା ବାକ୍ୟବ୍ୟୟରେ ବ୍ୟା'ରନ୍‌ଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରି ନେଇ ଯାଆନ୍ତି । ବ୍ୟା'ରନ୍‌ଙ୍କର ନ ଦେଇ ଉପାୟ ନାହିଁ । ନ ଦେଲେ ପଲ୍‌ ନାମରେ ଠକେଇ ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଇପାରେ । ସିଏ ନିଜେ ତ ଜେଲ୍ ଯିବ, ବଂଶର ସୁନାମରେ ମଧ୍ୟ କଲଙ୍କ ଲାଗିବ ।

ଏବେ ଅବଶ୍ୟ ପଲ୍ ସାବାଳକ ହେବା ପରେ ଚରକୁଟ୍‌ପାଣ୍ଡ ମହାଜନମାନଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା ଟିକିଏ କମିଯାଇଛି । ଦିନେ ପଲ୍

ତରଫରୁ ଜଣେ ଏଟିଆସି ପଡ଼ିଥିଲେ । ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍ ଲାମାରେଙ୍କର, ଅର୍ଥାତ୍ ପଲ୍‌ର ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତିର ଆୟ-ବ୍ୟୟର ହିସାବ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ସେ ।

ଜିଲ୍‌ପେନ୍‌ର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦେଖା ଶୁଣା ଭାର ସ୍ବାଭାବିକଭାବରେ ଜିଲ୍‌ପେନ୍‌ ଉପରେ ହିଁ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା । ଜିଲ୍‌ପେନ୍‌ ତରଫରୁ ବ୍ୟାପାର ବୁଝାପୁଝା କରୁଥିଲେ । ଏଟିଆଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ଆୟ-ବ୍ୟୟର ହିସାବ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

ସମ୍ପତ୍ତି କହିଲେ କେଇଟା ମାତ୍ର ଖମାର । ଘରଖର୍ଚ୍ଚ ଯାଇ ଏ ନକଲବର୍ଷ ଭିତରେ ଯାହା କିଛି ବଳିଛି, ସେସବୁ ପଲ୍‌ ନାମରେ ଗଢ଼ିତ ରହିଛି । ଏକଲକ୍ଷ କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କାର ପ୍ରାୟ ପଲ୍‌ ନାମରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଧୁଆଁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା ଥିବାର ସେ ହିସାବ ଦେଇଥିଲେ ।

ବାସ୍—ତା’ପରେ କିଛିଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଲ୍‌ ତରଫରୁ ଆଉ କୌଣସି ଖବର ନାହିଁ । ଶେଷକୁ ଲଣ୍ଡନ୍‌ରୁ ଖବର ଚିଠି ଆସିଲା । ଚିଠିରେ ଲେଖାଥିଲା—“ହେଣ୍ଡର୍‌ବାସିନା ଜଣେ ଯୁବକଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଜିକାଲି ସେ ଖୋଦ୍ ଲଣ୍ଡନ୍‌ରେ ବସବାସ କରୁଛନ୍ତି । ବ୍ୟବସାୟ ଦିଗରେ ମନ ଦେଇଛନ୍ତି ।”

ବ୍ୟବସାୟଟା ହେଲା ସ୍ଥିମର କମ୍ପାନୀ । ଗୋଟିଏ ଯୋଥ କମ୍ପାନୀ ଗଢ଼ା ହୋଇଛି । ସେମାନେ ସ୍ଥିମର କିଣିବେ କିମ୍ବା ବିଆରି କରିବେ । ତା’ପରେ ଦେଶ ଦେଶାନ୍ତରେ ବ୍ୟବସାୟ କରି ଚାଲିବେ । ବିଦେଶରୁ ଗଦା-ଗଦା ଟଙ୍କା ସୁନା ବୋହି ଆସିବେ । ଦେଖୁ ନିତାନ୍ତ କେଇଟା ଦିନ ଭିତରେ ପଲ୍‌ ଧ୍ୟ ଲାମାରେ ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍ କୋଟିପତି ହୋଇଯିବେ ।...

ପୈତୃକ ‘ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍’ ଉପାଧିଟାକୁ ପଲ୍‌ ଜୋକପରି କାମୁଡ଼ି ଧରିଛି । ଏପରିକି ମା’ ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେଲବେଳେ ମଧ୍ୟ ନାଁ ଦସ୍ତଖତ ବେଳେ ଭାଇକାଉଣ୍ଟ୍ ପଲ୍‌ ବୋଲି ଲେଖିଥାଏ ।

ସେ ଯାହାହେଉ, ପଲ୍‌ ବିରାଟ କୋଟିପତି ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ଘରେ ବସି ମା’ ଆଉ ଅଜା ଦି’ଜଣଙ୍କର ଉତ୍ତପୁଲ୍ଲ ହେବା ଛଡ଼ା ଆଉ

କ'ଣ କରବାର ଅଛି ? ମନେ ମନେ ସେମାନେ ଭରବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି, ଯେପରି କୋଟିପତିଙ୍କର ଦେଶର ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଝିମାଲର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ନ ପଡ଼େ ।

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ଆସିଲା । ଅବଶ୍ୟ ବର୍ଷକ ପରେ—ଷ୍ଟିମର୍ କମ୍ପାନୀ ଫେଲ୍ ମାରିଲା । ପଲ୍‌ର ଦେଶର ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଡ଼େଇଲିଷ ଫ୍ରାଙ୍କ । ବ୍ୟାରନ୍ ଶୀଘ୍ର ଯଦି ସେସବୁ ପରିଶୋଧ କରି ନ ପାରନ୍ତି, ତା' ହେଲେ ପଲ୍ ସମ୍ମୁଖରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ରାସ୍ତା ଖୋଲୁଅଛି—ସେଇଟା ହେଲା...ପିସ୍ତଲ୍ ଦେଇ ସେ ନିଜର ଖସୁଛି ଉଡ଼ାଇ ଦେବ ।

ଅଡ଼େଇଲିଷ ଫ୍ରାଙ୍କ... ! ବ୍ୟାରନ୍ ଯଦି ଜୁଲିୟେନ୍ ପରି କୃପଣ ହୋଇଥାନ୍ତେ ତେବେ ଏହି ପରିମାଣର ସଞ୍ଚୟ ତାଙ୍କର ହୃଦୟ ଥିଲେ ଥାଇ ପାରନ୍ତା ! କିନ୍ତୁ ସେ ଆଜି କୃପଣ ନୁହନ୍ତି । ନିଜର ମନମୁତାବକ ସେ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ପଇସାଟିଏ ବି ସଞ୍ଚୟ ନାହିଁ, ବରଂ କିଛି ଦେଶର ରହିଛି । ପଲ୍‌କୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ବାଧା ହୋଇ କେତେଟା ଖମାର ତାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରିଦେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଅଡ଼େଇଲିଷ ଫ୍ରାଙ୍କ ହାତରେ ପଡ଼ିଯିବା ପରେ ପଲ୍ ପୁଣି ସେହିଦିନ ମାରବ ରହିଲା ।

ତା ପରର ଚିଠି ଆସିଲା ପ୍ୟାରିସ୍‌ରୁ । ଚିଠିର ସେଇ ଏକ ବସ୍ତୁବସ୍ତୁ—ଅର୍ଥ ଦରକାର । ଏଥର ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ନିଜକ ଅଳ୍ପ, ବସ୍ତୁ ଆଉ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ । ତାର ପରିମାଣ ବି କମ୍ ନୁହେଁ, ଆଜି ଦଶ ହଜାର ତ କାଲି କୋଡ଼ିଏ ହଜାର... ।

ଜୁଲିୟେନ୍‌ର ପ୍ରତି ଚିଠିରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅନୁନୟ—“ତୁ ଘରକୁ ଫେରିଆ, ଏଠାରେ ଆମେ ତୋତେ ରଜା'ର ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ରଖିବୁ... ।”

ସେ ଅନୁନୟର ଉତ୍ତରରେ ଏଥର ପଲ୍ ଯାହା ଲେଖିଲା—
ଜୁଲିୟେନ୍ ଆଉ ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ତାହା ଯେପରି ଏକ ଆକର୍ଷକ ବକ୍ତାଘାତ “...ମୁଁ ଫେରି ପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏଇ ଝିଅଟିକୁ ନେଇ ଫେରିବି । ତାକୁ ବିବାହ କରି ଘରକୁ ନେଇ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ତାକୁ ଛାଡ଼ି ରହିବା

ମୋ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏଥିରେ ତୁମେମାନେ ମତ ଦେବାମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଆମେ ଯିବୁ ।”

ମତ ? ହେଲାହର ସେଇ ବେଶ୍ୟାର ଝିଅଟାକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ପୁଣି ମତ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ବ୍ୟାରନ୍ ପାର୍ଥଲ୍ୟ-ଦ୍ୟ-ଉଡ଼ସଙ୍କର ନାତି, ସୁଏ ପୁଣି ବିବାହ କରିବ ଗୋଟାଏ ପଥରୁଣୀ ଦୁଷ୍ଟରଣାକୁ ? ଅସମ୍ଭବ । ନା—ବ୍ୟାରନ୍ ସେଥିଲଗି କେବେ ମତ ଦେଇ ନ ପାରନ୍ତି ।

ନା—ବରଂ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦେବେ ସେ । ପଲ୍ ଯେତେବେଳେ ଯାହା ମାଗି ପଠାଏ—ପସପାଠ କରି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆଜ୍ଞାବଦ୍ଧ କର୍ମରୁଣ ଭଳି ବ୍ୟାରନ୍ ଅର୍ଥ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏକତିରୁଣୀଟା ଖମାରରୁ ଶେଷକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବି ଖମାର ରହିଲା ନାହିଁ । କାଳକ୍ରମେ ସବୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଗଲା । ଶେଷକୁ ବେସ୍ପେର ଘର ଖଣ୍ଡିତ ବି ବାଦ ଗଲା ନାହିଁ ।

ତା ପରେ ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ଅର୍ଥର ଦାବା ଜଣାଇ ଚିଠି ଆସିଲା—“ପପଲର୍ସ୍ ବରା ଦେବା ଛଡ଼ା ଆଉ ଉପୟ ନାହିଁ ଜିପ୍ସନ୍—” କହିଲେ ବ୍ୟାରନ୍ ।

ଜିପ୍ସନ୍ ମାରବରେ ଅଶ୍ରୁପାତ କଲା ସିନା, ଦୃଢ଼ ହୋଇ କହି ପାରିଲା ନାହିଁ, “—ନା’ ବାପା, ଟଙ୍କା ପଠ ଅ ନାହିଁ, ସୁଏତ ଛତରକୁ ଯିବାକୁ ବସିଲୁଣି, ତା ପାଇଁ ନିଜର ଆଶ୍ରୟ ଟିକକ ହାତଛଡ଼ା କରନା ତୁମେ...” ।

• ‘ପପଲର୍ସ୍’ ବରା ପଡ଼ିଲା । ..ଥରେ ବରା ପଡ଼ିଲା, ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ବରା ପଡ଼ିଲା...ତୃତୀୟ ଥର ବରା ଦେବାପାଇଁ ଦଲିଲ ଦସ୍ତଖତ କରିବାକୁ ଯାଇ ଏଟର୍ଣ୍ଣିଙ୍କ ଅଫିସରେ ବସିଥିବାବେଳେ ବ୍ୟାରନ୍ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଆଉ ଜ୍ଞାନ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ଦୁଃଖର ଆଶେଷରେ ବୃଦ୍ଧ ହଠାତ୍ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ ।

ଜିପ୍ସନ୍ ବାପାଙ୍କୁ କବର ଦେବାକୁ ଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନେ କର୍ପନ୍ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଥିଲେ, ସମସ୍ତେ କବରଖାନାରୁ ଫେରିଗଲେଣି ।

ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ଆଜି ଆଉ ସେଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ନାହାନ୍ତି । ଭଡ଼ା ପରିବାର ସେ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଯାଇଛି, ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଭଲ କରି ତାହା ଜାଣିଛନ୍ତି । ଆଜି ଚଳେ କାଲି ସାହାକୁ ‘ପପଲର୍ସ୍’ ଗୁଡ଼ି ବାହାର ଯିବାକୁ ହେବ, ତା ପ୍ରତି ଏତେ ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇ କି ଲାଭ ଅଛି ?

ପଛ କଥା ଶୁଣି ଶୁଣି ଦୁଃଖରେ ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ଜିପ୍ସେନ୍ ବାପାଙ୍କ କବର ପାଖରେ ଲେଟି ପଡ଼ିଛି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଜଣେ ପ୍ରୋଡ଼ା ଆସି ବିନା ଦ୍ଵିଧାରେ ତାକୁ କାନ୍ଦରେ ତୋଳି କବର ସ୍ଥାନରୁ ବାହାର ଆସିଲା । କବର ଖାନାରୁ ‘ପପଲର୍ସ୍’, ସିଧା ଶୋଇବା ଘରକୁ ସେ ନେଇ ଆସିଲା ଜିପ୍ସେନ୍‌କୁ ।...

ଚେତନା ଫେରିବା ପରେ ଜିପ୍ସେନ୍ ହଠାତ୍ ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ, କିଏ ସେହି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ? ଚନ୍ଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ରା ମନେ ହେଉଛି । ଚଷାଘର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ହେବ ପରା ? କିନ୍ତୁ—କେଉଁ ଚଷାଘର ବୋହୂର ଅନ୍ତରରେ ହତଭାଗିନୀ ଜିପ୍ସେନ୍ ପ୍ରତି ଏପରି ଅହେତୁକ ଦରଦ ଲୁଚି ରହିଛି ? ଜିପ୍ସେନ୍ କିଛି କଲ୍ପନା ବି କରିପାରୁ ନ ଥିଲା...

“କିଏ ? କିଏ ତୁମେ ?” ଜିପ୍ସେନ୍ ପ୍ରୋଡ଼ାଟିକୁ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସର ସହିତ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ।

ଶେଷରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲା—“ମୋତେ ଚନ୍ଦ୍ରା ପାରୁନ ଉତ୍ତରୀ, ମୁଁ ପରା ରେଜାଲା ।”

“ରେଜାଲା ? ତୁ—ତୁ ଏତେ ଦିନ ପରେ ଆସିଛୁ ?...”.

“—ବାରଭଲ୍ ତ ପାଖରେ ନୁହେଁ, ତଥାପି କେତେଥର ଆସିଛି । ଦୂରରୁ ଦୂରରୁ ତୁମକୁ ଦେଖି ଚାଲିଯାଇଛି । ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ ସାହସ କରିନି । ପାଖକୁ ଆସିଥିଲେ ତୁମେ ମୋତେ ଚଡ଼ି ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତି ତା ମୁଁ ଜାଣେ, କିନ୍ତୁ ଚଡ଼ି ଦେବାକୁ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ଥିଲେ । ଏଣୁ ଆସିଛି, ଦେଖିଛି ଆଉ ଚୁପ୍‌ଚାପ ଫେରି ଯାଇଛି । ଏଥର କିନ୍ତୁ ଚାଲି ଯାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । ବ୍ୟାଞ୍ଜନର ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ଭାବ ପାଇ ଚାଲି ଆସିଲି ।

ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ କବରଖାନାକୁ ବା ଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ ତୁମକୁ ଅଜ୍ଞାନ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି, ଛୁଡ଼ି ରୁଲିଯାଇ ପାରିଲ ନାହିଁ, ତେଣୁ...

ଜିୟେନ୍ ପିଲାଙ୍କ ପରି ଶ୍ରେ ଶ୍ରେ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ଶୈଶବ ଓ କୈଶୋରର କଥା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଥିଲା... । ରୋଜାଲା ଆଉ ଜିୟେନ୍—ପରସ୍ପର କେତେ ଆପଣାର ନ ଥିଲେ ? ସେଦିନ ଆଉ ନାହିଁ—ବହୁଦିନ ହେଲ ରୁଲି ଯାଇଛି ... ।

ରୋଜାଲା ଜିୟେନ୍‌ର ମନ କଥା ବୁଝି କହିଲା—“ଯାଇପାରିନ, ପାରିବନି ମଧ୍ୟ । ଆଜି ତୁମର କେହି ସାହାଉରସା ନାହିଁ ଦେଖୁଛି । ମୁଁ ନ ରହିଲେ ତୁମକୁ ଦେଖିବ କିଏ ?”

“ତୁ ରହିବୁ ?” ଆଗ୍ରହର ସହିତ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଜିୟେନ୍ । ଏତେ ଦୁଃଖ ଭିତରେ ବି ସେ ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦ ପାଇଲା ।

“କିନ୍ତୁ ତୋର ଦରଦାର ? ତୋର ସ୍ବାମୀ ??”

“ସ୍ବାମୀ ନାହିଁ, ଗତ ବର୍ଷ ମରିଗଲେ । ପୁଅ ବଡ଼ ହେଲାଣି, ଦର-ସଂସାର କଥା ସେ ବୁଝୁଛି । ମୋ ସ୍ଥାନ ଏଣିକି ଏଇଠି— ।”

ଜିୟେନ୍ ଟିକିଏ ଭାବିଲା—ଲଜ୍ଜିତ ହେବାପରି ହୋଇ କହିଲା—
“କିନ୍ତୁ ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେପରି ଅବସ୍ଥା, ତୋତେ ଦରମା ଦେବ କେଉଁଠୁ ? ଯେଉଁ ଜଣେ ଦି ଜଣ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଦରମା ତ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଦେଇ ପାରୁନାହିଁ ।”

ରୋଜାଲା ଜିଭ କାମୁଡ଼ି ପିକାଇଲା—“ଆହା ମୁଁ ତୁମ ପାଖରୁ ଦରମା ନେବି ? କୋଉ ମୁହଁରେ ନେବି ?? କଣ ହେବ ମୋର ?? ତୁମେ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ଫ୍ରାଙ୍କ ମୁହଁର ଖମାରଟାଏ ଦେଇଥିଲ ମୋତେ । ଆଜି ତୁମ ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ମୋ ଅବସ୍ଥା ସୁଜ୍ଞାନ— ।”

ରୋଜାଲା ରହିଲା । କେବଳ ଜିୟେନ୍‌ର ଦର ସଂସାରର ଦାୟିତ୍ବ ନୁହେଁ, ସବୁ ଭାର ସେ ନିଜ ହାତକୁ ତୋଳି ନେଲା । ତାର ସ୍ବାମୀ ଡକ୍ଟର ଲେକକ୍ ଖୁବ୍ ବିଷୟବୁଦ୍ଧିସମ୍ପନ୍ନ ଲୋକଥିଲା । ତାର ପାଖରୁ

ସେ ଜମାଖର୍ଚ୍ଚ, ଟଙ୍କା ପଇସା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକ କିଛି ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିଛି ।

ଦି' ଗୁରୁଦିନ ପରେ ରୋଜାଲ କହିଲା...“ପପଲର୍ସ୍‌କୁ ବନ୍ଦୀ କରି କରି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ଜିୟେନ୍‌ ଚମକି ପଡ଼ିଲା—“ବନ୍ଦୀ କରିଦେବ ? କାହିଁକି ??”...

“ଦି ଦିଟା ବନ୍ଦୀ କରଲା ଏଇ ‘ପପଲର୍ସ୍’ ନାଁରେ ରହିଛି ଯେତେବେଳେ, ସେମାନଙ୍କର ଦେଏଶା ସୁଝିବ କିଏ ? ସୁଧ ବଢ଼ିଯାଉଛି ? ତିନି ଗୁରୁ ବର୍ଷ ଯଦି ଏମିତି ହେଲାରେ ଗଡ଼ିଯାଏ ତେବେ ?” ସେତେବେଳେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଇସା ମଧ୍ୟ ତୁମ ହାତକୁ ଆସିବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯଦି ବନ୍ଦୀ କରି ଦିଅ, ଦେଏଶା ପରିଶୋଧ ହୋଇ ମଧ୍ୟ, ଏମିତି କିଛି ଅର୍ଥ ବଞ୍ଚିବ, ଯହିଁରୁ ବର୍ଷକୁ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ହଜାର ପ୍ରାୟ ତୁମର ଆୟ ହେବ । ତା’ ହେଲେ ଭୋକ ଆଉ ଉପାସରେ ସାରା ଜୀବନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।”

ଅନେକ କନ୍ଦାକୁଟା, ତର୍କବିତର୍କ ଆଳାପ-ଆଲୋଚନା ପରେ ଶେଷକୁ ଜିୟେନ୍‌ ରାଜି ହେଲା । ରୋଜାଲ ଓକଲ ପାଖକୁ ଦଉଡ଼ାଦଉଡ଼ି କରି ଖରିଦ୍ଦାର ଠିକ୍ କଲା । ଦଲିଲ୍ ମଧ୍ୟ ଲେଖାଇ ଆଣିଲା ।...

‘ପପଲର୍ସ୍’ ବନ୍ଦି ହୋଇଗଲା । ଦି’ମାଲଲ ଦୂରରେ ଶସ୍ତାକୁ ଲାଗି, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମେତ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପକ୍କାଦର, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜିୟେନ୍‌ ନାମରେ ରୋଜାଲ କଣି ପକାଇଲା । ଶେଷଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ରୟ ତ ସୁଖି ଗୋଟାଏ ଦରକାର ।

ଆଖିରୁ ଲୁହ ଢାଳି, ଗର୍ଭର ଦୁଃଖର ସହିତ ଜିୟେନ୍‌ ‘ପପଲର୍ସ୍’ ଛାଡ଼ି ବାହାର ଆସିଲା । ପିଲାଦିନର କେତେ ସଂକ୍ଷୀ, ପିତା-ମାତାଙ୍କର ପବନ ସ୍ମୃତିବଜଡ଼ିତ ଏଇ ଜନ୍ମଭୂମିର ସବୁ ମାୟାଜାଲ ଛିନ୍ନ କରି ଆଗକୁ ତାକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ରୋଜାଲର ସ୍ନେହରୂପକ ପାଥେୟ ଟିକକ ସମ୍ବଳ କରି ସେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ।

ନୂଆ ଘରେ ଯାଇ ରହିଛି, କି ନାହିଁ, ପଲ୍‌ଠାରୁ ପୁଣି ସେ ଚିଠିଟାଏ ପାଇଲା । ଚିଠିରେ ଲେଖାଥିଲା—“ମୋର ଝିଅଟିଏ ହୋଇଛି । ସ୍ତ୍ରୀ ମରଣାପନ୍ନ । ଝିଅଟାକୁ ତୁମେ ନିଜ ପାଖକୁ ନେଇଯିବ:.. ।”

ସେଜାଲ ଜୟେନ୍‌କୁ ଯିବାକୁ ଦେଲା ନାହିଁ । ନିଜେ ଗଲା । ଗଲାବେଳେ କହିଗଲା—“ସେ ଝିଅଟା ଯେତେବେଳେ ମରବାକୁ ଯାଉଛି, ମରବା ପୂର୍ବରୁ ପଲ୍ ସହିତ ତା’ର ବବାହ କରିଦେବା ଉଚିତ । ତା ନ ହେଲେ ସେଇ ଶିଶୁଟି ବୈଧବ୍ୟନ୍ତାନ ବୋଲି ସମାଜରେ ସ୍ଥାନ ପାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସେଜାଲର ବୋଧହୁଏ ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଛି, ତାର ନିଜ ପୁଅ ଡେନସ୍‌ର ଜନ୍ମପରେ ଠିକ୍ ଏହି ସମସ୍ୟା ହିଁ ତା ଆଗରେ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲା । ସେ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଣ୍ଡିପିକୋ ଆଉ ବ୍ୟାରନ୍‌ଙ୍କର ଦୟା ଯୋଗୁଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା ।

ଆଜିର ଏଇ ଶିଶୁଟି—ପଲ୍‌ର ଝିଅ... ଝସତ ସେଇ ବ୍ୟାରନ୍‌ ବଂଶର କନ୍ୟା— ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ପରେ ସେଜାଲ ଫେରି ଆସିଲା । ତା କୋଳରେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଝିଅଟିଏ । ଝିଅଟିକୁ ଜୟେନ୍‌ର କୋଳକୁ ବୁଡ଼ାଇ ଦେଉ ଦେଉ ସେ କହିଲା—“ବୋହୂଟା ବଞ୍ଚିଲା ନାହିଁ । ତେବେ ସେ ମରବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ତାର ବବାହ ଦେଇ ଦେଇଛି । ପଲ୍‌ର ଫେରି ଆସୁଛି । ବୋହୂଟାକୁ କବର ଦେଇ ଆସିବ ।”

ପଲ୍‌ର ଝିଅଟିକୁ କୋଳରେ ଧରି ଜୟେନ୍‌ର ମନେ ହେଲା, ବୁକୁଡ଼ିତରେ ଏତେ ଦିନ ଧରି ଯେଉଁ ଦୁଃଖର ବରଫ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଯାଇଥିଲା, ଏଇ ଶିଶୁଟିର ଦେହର ଉତ୍ତାପରେ ତାହା ଯେପରି ତରଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ଜୟେନ୍‌ ଝିଅଟିର ସେଇ ଟିକି ମୁହଁଟିରେ ତା ପରେ ଚୁମ୍ବା ଦେଇ ଚାଲିଥିଲା ।